

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2009. július 1-je *

A T-81/07., T-82/07. és T-83/07. sz. egyesített ügyekben,

Jan Rudolf Maas mint a KG Holding NV felszámolója (lakóhelye: Rotterdam [Hollandia], képviselik: G. van der Wal és T. Boesman ügyvédek)

felperesnek (T-81/07. sz. ügy),

Jan Rudolf Maas és Cornelis van den Bergh mint a Kliq BV felszámolói (lakóhelyük: Rotterdam, képviselik őket: G. van der Wal és T. Boesman ügyvédek)

felpereseknek (T-82/07. sz. ügy)

és

* Az eljárás nyelve: holland.

Jean Leon Marcel Groenewegen mint a Kliq Reïntegratie felszámolója (lakóhelye: Utrecht [Hollandia], képviselik: G. van der Wal és T. Boesman ügyvédek)

felperesnek (T-83/07. sz. ügy)

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselet H. van Vliet, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

a Hollandia által bejelentett, a KG Holding NV-nek nyújtandó támogatásról szóló, 2006. július 19-i 2006/939/EK bizottsági határozat (HL L 366., 40. o.) megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (nyolcadik tanács),

tagjai: S. Papasavvas elnök, N. Wahl és A. Dittrich (előadó) bírák,

hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

II - 2416

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. december 10-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1. Általános háttér

- 1 A holland Szociális és Munkaügyi Minisztérium munkaerő-piaci reintegrációhoz nyújtott szolgáltatásainak privatizálása keretében 2002. január 1-jén létrehozták a KG Holding NV-t, amelynek egyetlen részvényese a Holland Királyság volt.

- 2 A KG Holding szétválasztásán keresztül 2002. május 18-án létrehozták a Kliq Reintegratie BV-t (1450 munkavállaló) és a Kliq Employability BV-t (200 munkavállaló). A KG Holding volt e két társaság egyetlen részvényese. Korlátozott számú egyéb, kisebb méretű leányvállalat is létezett. A két nagyobb leányvállalat fő tevékenységei a következők voltak: szolgáltatásnyújtás a munkaközvetítés területén az álláskeresők számára, szolgáltatásnyújtás a csökkent munkaképességű személyek reintegrációjának a területén, szolgáltatásnyújtás a munkaadók érdekében a szabad állások betöltésére alkalmas munkavállalók keresése terén és általában állásközvetítői szolgáltatásnyújtások.

- 3 Pénzügyi nehézségek következtében a Kliq Reintegratie-t érintő szerkezetátalakítási művelet keretében 2003. július 31-én létrehozták a Kliq BV-t. A Kliq ezután 2003. október 1-jétől átvette a Kliq Reintegratie szerződéseinek egy részét.

- 4 2003. szeptember 30-án a KG Holding mint a Kliq egyetlen részvényese úgy döntött, hogy a Kliq 150 000 részvényt bocsát ki, egyenként 100 euró névértéken, összesen 15 millió euróért azzal a feltétellel, hogy ezen összeg 75%-át, vagyis 11,25 millió eurót csak akkor bocsátanak rendelkezésre, ha a Kliq ezt kéri.

- 5 2003. november 12-én a Holland Királyság kérte a Bizottságtól, hogy engedélyezze a KG Holding számára hitel formájában 45 millió euró összegű és hat hónapos futamidejű megmentési támogatás odaítélését, amely összegből 9,25 milliót kölcsönként a Kliqnek szántak, 35,75 millió eurót pedig a Kliq Reintegratie-nak a folyamatban lévő szerződéses kötelezettségvállalások betartása és a szociális terv költségeinek fedezése céljából.

- 6 2003. december 16-i határozatával (HL 2004. C 33., 8. o.) a Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy azt az állami támogatást, amelyet a Holland Királyság a KG Holdingnak 45 millió eurós összegű kölcsön formájában hat hónapos időszakra tervezett nyújtani, a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehet tekinteni.

- 7 2003. december 23-án a KG Holding és a Kliq 9,25 millió euróról szóló kölcsönszerződést kötött. Ez a szerződés a Kliq tekintetében beszámítási tilalmat tartalmazott, míg a KG Holding számára lehetővé tette, hogy a kölcsön címén fizetendő összegeket a Kliq esetleges követeléseivel szemben beszámítsa.

- 8 2004. január 24-én a holland pénzügyminiszter úgy döntött, hogy a KG Holdingnak nyújtott 45 millió euró összegű kölcsönt az ugyanezen társaság számára nyújtandó szerkezetátalakítási támogatással alakítja. Ezt a Holland Királyság által a KG Holding

számára nyújtott megmentési célú kölcsönnek a KG Holding saját tőkéjévé való átalakításával, valamint az említett kölcsönből a Kliq számára 9,25 millió eurós, illetve Kliq Reintegratie számára 37,75 millió eurós összeg nyújtásával kellett megvalósítani. A Bizottságnak 2004. január 26-án küldött értesítésében a Holland Királyság kérte e szerkezetátalakítási támogatás jóváhagyását. 2004 áprilisában, augusztusában és novemberében a Bizottság további részleteket kért.

- 9 2005. február 8-án a Rechtbank Rotterdam (Rotterdam kerületi bírósága) J. R. Maas felszámoló kijelölése mellett megállapította a KG Holding fizetéseképtelenségét. 2005. február 9-én a Rechtbank Utrecht (Utrecht kerületi bírósága) L. M. Groenewegen felszámoló kijelölése mellett megállapította a Kliq Reintegratie fizetéseképtelenségét.
- 10 2005. március 23-án a Bizottság a szerkezetátalakítási támogatás engedélyezésére vonatkozó kérelem tárgyában találkozót szervezett a Pénzügyminisztérium és az érintett társaságok képviselőivel.
- 11 A KG Holding fizetéseképtelensége és azon pénzügyi nehézségek következtében, amelyekkel a Kliq szembesült, ez utóbbi 2005 elején tervet dolgozott ki, amely lehetővé tette számára tevékenységeinek folytatását. E terv célja az volt, hogy lehetővé tegye a KG Holding számára a Kliqben fennálló részesedéseinek eladását. E célból a Kliq kétlépcsős terv alapján járt el, amely magában foglalta mindenekelőtt a KG Holding vele szemben fennálló, a tőke rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettségének teljesítését oly módon, hogy a rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettséget beszámítják 9,25 millió euró mértékéig, ezt követően pedig a KG Holding tulajdonában álló részvényeinek az eladását.
- 12 2005. július 16-án a Kliq kérte a KG Holding felszámolójától, hogy a tőkét teljes egészében bocsássa rendelkezésre. A KG Holding felszámolója nem teljesítette a Kliq arra irányuló kérését, hogy a tőke rendelkezésre bocsátására a Kliq 9,25 millió euró összegű kölcsön címén fennálló tartozásába történő beszámítása útján kerüljön sor. A Kliq ezt követően 2005. június 21-én kérte a rechter-commissarist (vizsgálóbíró), vagyis a hatáskörrel rendelkező nemzeti bírót, hogy kötelezze a KG Holding felszámolóját, hogy működjön együtt a kétlépcsős terv megvalósításában, bocsássa

rendelkezésre a tőkét, és végül közbeszerzési eljárás keretében adja el a Kliq részvényeit. 2005. június 22-én a Holland Királyság ellenben arra irányuló kérelmet nyújtott be, hogy a rechter-commissaris kötelezze a felszámolót, hogy minden eszközzel tagadja meg a Kliq KG Holdinggal szembeni követelésének (a tőke rendelkezésre bocsátására irányuló kötelezettségének) beszámítását a KG Holding Kliqkel szembeni követelésével (a 9,25 millió eurós összegű kölcsönnel) szemben. 2005. augusztus 22-én a rechter-commissaris helyt adott a Kliq kérelmének. Úgy vélte, hogy a beszámítás és a tőke rendelkezésre bocsátása a KG Holding valamennyi hitelezője előnyére válik. A Holland Királyság kérelmét elutasította, és a KG Holding felszámolóját felszólította, hogy működjön közre a Kliq által kidolgozott kétlépcsős terv végrehajtásában. E határozatot egyik fél sem támadta meg.

- 13 2005. december 14-én J. R. Maas és C. van den Bergh felszámolók kijelölése mellett megállapították a Kliq fizetéképtelenségét. Az említett felszámolók 2005. december 21-én 5,5 millió eurós áron eladták a Kliq eszközeit egy piaci szereplőnek.

2. Közigazgatási eljárás

- 14 2005. augusztus 5-én a Bizottság úgy döntött, hogy a Holland Királyság 2004. január 26-án küldött értesítését követően megindítja az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást (HL C 280., 2. o.). E határozatában a Bizottság arra az ideiglenes megállapításra jutott, hogy a Holland Királyság által a KG Holdingnak azáltal nyújtani kívánt szerkezetátalakítási támogatás, hogy a 45 millió eurós kölcsönt és az azután esedékes kamatokat a KG Holding saját tőkéjévé alakítják, nem egyeztethető össze a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló, a megmentési célú kölcsön nyújtásának időpontjában hatályos közösségi iránymutatásra (HL 1999. C 288., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás: 8. fejezet, 1. kötet, 322. o., a továbbiakban: iránymutatások) vonatkozó értesítésében előírt követelményekkel. A Bizottság ezért kétségét fejezte ki a tekintetben, hogy a tervezett szerkezetátalakítási támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehet-e tekinteni.

- 15 A Holland Királyság a 2005. szeptember 29-i, 2006. január 13-i és február 17-i levelében tájékoztatta a Bizottságot az e határozatra vonatkozó véleményéről és a tőle kért további adatokról.

3. *A megtámadott határozat*

- 16 2006. július 19-én a Bizottság elfogadta a Hollandia által bejelentett, a KG Holdingnak nyújtandó támogatásról szóló, 2006. július 19-i 2006/939/EK bizottsági határozatot (HL L 366., 40. o., a továbbiakban: megtámadott határozat).
- 17 A megtámadott határozatban a Bizottság mindenekelőtt megállapította az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fennállását.
- 18 Ezt követően a Bizottság a szerkezetátalakítási támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét vizsgálta. A Bizottság a megtámadott határozat (34) preambulumbekezdésében megállapította, hogy a KG Holding az iránymutatásoknak megfelelően nehézségekkel küzdő vállalkozásnak minősül, és ezért jogosult szerkezetátalakítási támogatásra. A Bizottság ezután megállapította, hogy támogatás odaítélésének feltétele egy szerkezetátalakítási terv végrehajtása, amelyet a Bizottságnak kell jóváhagynia (a megtámadott határozat (35) preambulumbekezdése). A megtámadott határozat (36) preambulumbekezdésében a Bizottság előadta, hogy a holland hatóságok által bejelentett szerkezetátalakítási terv hiányos volt. A Bizottság szerint a terv nem volt hatékony, és nem eredményezhette a követelt fordulatot a várható tőkebevitelhez képest elégtelen belső költséghatékonyság miatt (a megtámadott határozat (37) és (38) preambulumbekezdése).

19 A megtámadott határozat (39) preambulumbekzdésében a Bizottság kimondja:

„Mivel a szerkezetátalakítási támogatás nyújtására vonatkozó, az iránymutatásokban meghatározott feltételek nem teljesültek, a Bizottság nem hagyhatja jóvá a szerkezetátalakítási tervet, és így nem is hagyhatja jóvá a szerkezetátalakítási támogatást sem. Következésképpen a bejelentett támogatás az [EK] 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal.”

20 A megtámadott határozat 6.2.3. pontjában a Bizottság további megállapításokat tesz a Kliqnek átadott 9,25 millió eurós megmentési célú kölcsönnek a saját tőkévé történő átalakításával, a Kliq Reintegratie-nak átadott 35,75 millió eurós megmentési célú kölcsönrel és a KG Holding számára az alapítása során nyújtott régebbi kölcsönökkel kapcsolatban.

21 A Kliqnek átadott 9,25 millió eurós megmentési célú kölcsönnek a saját tőkévé történő átalakításával kapcsolatban a Bizottság a megtámadott határozat (43)–(45) preambulumbekzdésében a következőket fejt ki:

„(43) A holland hatóságok arról értesítették a Bizottságot, hogy az illetékes holland bíróság a holland Csődtörvény 53. és 69. cikke alapján arra kötelezte őket, hogy a 9,25 millió [euró] összegű kölcsönt változtassák át részvénytőkévé, ami 2005. augusztus 22-én meg is történt. Az átalakítás ezért a bejelentett intézkedés részleges végrehajtásának fogható fel.

(44) A Bizottság emlékezteti a holland hatóságokat arra, hogy annak az elvnek megfelelően, amely szerint a közösségi jog elsőbbséget élvez a nemzeti joggal szemben, a (43) [preambulumbekzdésben] említett nemzeti bíróság határozatának a végrehajtása ellentétes azzal, hogy tilos állami támogatás nyújtása, mielőtt a Bizottság az [EK] 88. cikk (3) bekezdésének megfelelően ezt jóváhagyta volna. A megmentési célú kölcsön a szerkezetátalakítás miatt történt részvénytőkévé alakítása törvénytelen szerkezetátalakítási támogatásnak

minősül. Mivel a bejelentett támogatás ezenkívül nem is felel meg az iránymutatások feltételeinek, minden olyan intézkedés, amely annak a részleges végrehajtása, szintén összeegyeztetetlennek minősül. Az a körülmény, hogy egy nemzeti bíróság utasítására intézkedtek, ebben az összefüggésben nem számít, tekintettel arra, hogy a bírának – ugyanúgy, mint más állami szerveknek – figyelembe kell venniük a Szerződés szabályait.

- (45) Következésképpen a [Kliqnek] átadott, 9,25 millió [euró] összegű megmentési célú kölcsön nemzeti bíró ítélete alapján történt átváltása végül is azt jelenti, hogy a szerkezetátalakítási támogatást jogtalanul és összeegyeztethetetlenül nyújtották a [Kliqnek]. Mivel ezt a szerkezetátalakítási támogatást nem lehet jóváhagyni, ezért a közös piaccal összeegyeztethetetlen.”

22 A Kliq Reintegratie-nak nyújtott 35,75 millió eurós megmentési célú kölcsönrel kapcsolatban a Bizottság megállapította, hogy ezt nem alakították át saját tőkévé, így a szóban forgó támogatás továbbra is megmentési célú támogatásnak minősül. A megtámadott határozat (50) preambulumbekkezdésében a Bizottság engedélyezi a fizetéseképtelenné vált KG Holding és a Kliq Reintegratie felszámolási tervét, amennyiben a két alábbi feltétel teljesül:

- „[A Holland Királyság] jegyzi hitelezőként a csődbiztosnál a csődeljárásban a [KG Holdinggal] és/vagy a [Kliq Reintegratie-val] szembeni, 35,75 millió EUR összegű követelését [helyesen: a Holland Királyságnak a KG Holdinggal és a Kliq Reintegratie-val szemben fennálló 35,75 millió EUR összegű követelését a felszámolási eljárás keretében a felszámoló nyilvántartásba vette]; valamint
- [A Holland Királyság] gondoskodik arról, hogy a társaságot oly módon számolják fel, hogy véget vetnek a tisztességtelen versenynek, ami azt jelenti, hogy meg kell szüntetni az érintett vállalkozások tevékenységeit, valamint eszközeit minél hamarabb piaci feltételek között el kell adni. Általánosságban érvényes, hogy a teljes vállalkozás eladása tartalmazza azt a kockázatot is, hogy a nyújtott állami támogatás átszáll arra, aki megszerzi a vállalkozást. Kisebb ez a kockázat, ha csakis a vállalkozás eszközeit adják el.”

23 A KG Holding számára az alapítása során nyújtott régebbi kölcsönökkel kapcsolatban a Bizottság jelzi, hogy nem tartoznak a szerkezetátalakítási támogatási csomagba és a jelen eljárás alá (a megtámadott határozat (51) preambulumbekendése). A Bizottság mindazonáltal hangsúlyozza, hogy szeretné ismertetni álláspontját, nehogy jelen esetben további ellentmondások keletkezzenek az állami támogatásokról szóló közösségi szabályok és a nemzeti törvények nemzeti bíróságok által történő alkalmazása között, különösen a holland bíróságon függőben lévő bírósági eljárásra vonatkozóan, amelyre vonatkozóan magyarázatot az (52)–(55) preambulumbekendés nyújt.

24 A megtámadott határozat (52)–(55) preambulumbekendése kimondja:

„(52) A bejelentett szerkezetátalakítási terv keretében a [KG Holdingnak] 2016-ig teljesen vissza kellene fizetnie a 41 millió [euró] összegű kölcsönt, beleértve a 17 millió [euró] összegű feltételes folyószámla-hitellehetőséget [helyesen: folyószámla-hitelt] [...], amelyet az állam piaci feltételek mellett 2002-ben az alapítás után nyújtott [KG Holdingnak], és amely nem tartozik a szerkezetátalakítási támogatási csomagba.

(53) 2006. februári levelében [a Holland Királyság] tudatta a Bizottsággal, hogy a csődgondnokok [helyesen: felszámolók] a [KG Holding] és a [Kliq Reintegratie] csőd eljárásaiban [helyesen: felszámolási eljárásaiban] megkérték a nemzeti bíróságokat arra, hogy kötelezzék az államot arra, hogy fizesse ki teljes egészében a hitellehetőséget [helyesen: hitelt], amelyet az állam 2005 februárjában a fizetéseképtelenség kihirdetése után befagyasztott a [KG Holding] és a [Kliq Reintegratie] csődbejelentésére várva [helyesen: amelyet 2005 februárjában az állam a fizetések beszüntetését követően befagyasztott a KG Holdinggal és a Kliq Reintegratie-val szembeni felszámolási eljárás megindítására várva].

(54) A Bizottság figyelembe veszi, hogy ez az ügy az illetékes nemzeti bíróság hatáskörébe esik, amelynek meg kell állapítania, vajon az állam hitellehetőség [helyesen: hitel] megszüntetésére irányuló döntése megfelelt-e a megállapodásnak.

(55) A Bizottság arra az álláspontra helyezkedik, hogy ha az állam döntése megfelel a megállapodásnak, akkor a bíróság igazolja az állam döntését és utasítsa el a csődgondnokok [helyesen: felszámolók] követelését. De ha a bíróság mégis azt állapítja meg, hogy [a felszámolási eljárás keretében] ki kell fizetni a hitellehetőség [helyesen: hitel] teljes összegét a gondnokoknak [helyesen: felszámolóknak], bár az állam figyelemmel volt a szerződéses jogaira és kötelezettségeire, akkor arról van szó, hogy az állam egy újabb állami támogatást nyújt a [KG Holdingnak], amelyet az [EK] 88. cikk (3) bekezdése értelmében be kellene jelenteni a Bizottsághoz.”

25 A fentiekre tekintettel a Bizottság a megtámadott határozatban a következő rendelkező részt állapította meg:

„1. cikk

[A Holland Királyság] 45 millió [euró] összegű szerkezetátalakítási támogatás alakjában a [KG Holding]-nak nyújtott támogatása [...] nem felel meg a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtható megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás közösségi iránymutatásának, és következésképpen a közös piaccal összeegyeztethetetlen.

2. cikk

(1) [A Holland Királyság] minden szükséges lépést megtesz azért, hogy visszakövetelje [KG Holdingtól] és a [Kliq Reïntegratie-tól] azt az 1. cikkben megnevezett támogatást, valamint annak kamatait, amelyet a [KG Holding] 9,25 millió [euró] összegű megmentési célú kölcsönként átadott a [Kliq] nevű leányvállalatának és ott saját tőkévé alakítottak.

(2) A visszakövetelés azonnali hatályú, és a nemzeti jogi eljárásoknak megfelelően történik, amennyiben ezek az eljárások megengedik [a megtámadott határozat] azonnali és tényleges végrehajtását.

(3) A visszakövetelendő összeg tartalmazza a kamatot is, attól a naptól számítva, amelyen a kölcsön külön elemeit a kedvezményezettek rendelkezésére állították, addig a dátumig, amíg azt ténylegesen visszafizetik.

(4) A 3. bekezdésben meghatározott kamatot a 794/2004/EK tanácsi rendelet 9. és 11. cikke értelmében kell kiszámítani.

3. cikk

[A Holland Királyság] jegyzi hitelezőként a csődbiztosnál a csődeljárásban a [KG Holdinggal] és/vagy a [Kliq Reïntegratie-val] szembeni, 35,75 millió [euró] összegű követelését [helyesen: a Holland Királyságnak a KG Holdinggal és a Kliq Reïntegratie-val szemben fennálló 35,75 millió euró összegű követelését a felszámolási eljárás keretében a felszámoló nyilvántartásba vette]. [A Holland Királyság] gondoskodik arról, hogy a társaságot oly módon számolják fel, hogy véget vessenek a tisztességtelen versenynek, ami azt jelenti, hogy meg kell szüntetni az érintett vállalkozások tevékenységeit, valamint azt, hogy eszközeit minél hamarabb piaci feltételek között kell értékesíteni.”

Az eljárás és a felek kérelmei

²⁶ Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2007. március 14-én érkezett keresetleveleivel J. R. Maas, a KG Holding felszámolójaként (a továbbiakban: 1. felperes), J. R. Maas

és C. van den Bergh, a Kliq felszámolóiként (a továbbiakban: 2. felperes), és J. L. M. Groenewegen, a Kliq Reintegratie felszámolójaként (a továbbiakban: 3. felperes) három keresetet indított.

- 27 Az Elsőfokú Bíróság nyolcadik tanácsának az elnöke a 2008. november 3-i végzéssel a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 50. cikke értelmében egyesítette a T-81/07., T-82/07. és T-83/07. sz. ügyeket.
- 28 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2008. november 14-én érkezett iratban a Bizottság továbbította a T-81/07. és a T-82/07. sz. ügyekre vonatkozóan a holland hatóságoknak címzett, 2008. október 31-i levelét. Az 1. és 2. felperesek az e levélre vonatkozó észrevételeiket az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2008. november 25-én érkezett iratban nyújtották be.
- 29 A felek előadásait és az Elsőfokú Bíróság által feltett kérdésekre adott válaszait a 2008. december 10-én tartott tárgyaláson hallgatták meg.
- 30 A felperesek azt kérik, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot;
  - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

31 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- utasítsa el a kereseteket;
- a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

32 Keresetüknek az alátámasztására a felperesek lényegében ténybeli hibával és téves jogalkalmazással, a megtámadott határozat elégtelen indokolásával, a védelemhez való jog és a meghallgatáshoz való jog, valamint az általános jogelvek megsértésével és az EK 87. és EK 88. cikk különféle megsértéseivel érvelnek.

33 A jelen kereset vizsgálata céljából különbséget kell tenni a megtámadott határozat egyes vitatott részei között:

- a megtámadott határozat (51)–(55) preambulumbekzdésében említett, a Holland Királyság által a KG Holdingnak nyújtott 17 millió eurós hitel;
- a megtámadott határozat 1. cikkében a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított 45 millió eurós bejelentett szerkezetátalakítási támogatás;

- a 9,25 millió euró összegű, saját tőkévé alakított megmentési célú kölcsönnek, valamint az e kölcsön után annak visszafizetéséig esedékes kamatoknak a KG Holdingtól és a Kliqtól történő, a megtámadott határozat 2. cikkében előírt visszatéríttetése;

- a Holland Királyság mint hitelező KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reintegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelésének a felszámolási eljárásban a felszámolónál történt, a megtámadott határozat 3. cikkében említett nyilvántartásba vétele a megmentési támogatás Kliq Reintegratie-nak átadott részének a visszatéríttetése céljából.

1. *Előzetes észrevételek*

34 A tárgyalás előkészítése céljából az Elsőfokú Bíróság a tárgyalásra készített jelentést a tárgyalás előtt eljuttatta a felekhez, és felhívta őket az e jelentésre adandó esetleges észrevételeik akár a tárgyalás során szóban, akár a tárgyalás előtt ésszerű időben, írásban történő előadására. Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2008. december 8-án érkezett iratban az 1. és 2. felperesek néhány észrevételt nyújtottak be a tárgyalásra készített jelentésre vonatkozóan. A 2008. december 10-i tárgyaláson a Bizottság lényegében arra kérte az Elsőfokú Bíróságot, hogy ezen észrevételeket ne vegye figyelembe.

35 Meg kell jegyezni, hogy az eljárási szabályzat 47. cikke 1. §-ának megfelelően a keresetlevelet és az ellenkérelmet ki lehet egészíteni a felperes válaszával és az alperes viszonzásával. Mivel az 1. és 2. felperesek keresetlevelüket és válaszaikat és a Bizottság az ellenkérelmét és a viszonzását a T-81/07. és T-82/07. sz. ügyekre vonatkozóan benyújtották, az írásbeli szakasz 2008. január 14. óta befejeződött. Az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy az 1. és 2. felperesek 2008. december 8-i beadványa részben a tárgyalásra készített jelentésre vonatkozó észrevételek keretén kívül esik.

2. A Holland Királyság által a KG Holdingnak nyújtott 17 millió eurós hitelre tekintettel a T-81/07. és T-83/07. sz. ügyekben a keresetek elfogadhatóságáról

A felek érvei

- 36 A Bizottság a hitelre vonatkozó kifogások elfogadhatatlanságára hivatkozik. A megtámadott határozat indokolásában megfogalmazott megállapításai nem képezhetik megsemmisítés iránti kereset tárgyát.
- 37 Az 1. és 3. felperesek azzal érvelnek, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott határozat (51)–(55) preambulumbekzdésében a folyószámla formájában lévő, 17 millió euró összegű hitelről véleményt mondott, amelyet szerintük a Holland Királyság a KG Holdingnak az ez utóbbi alapításakor ítelt oda, és amely nem képezte az eljárást megindító határozat tárgyát. A Bizottság tehát túllépte hatáskörét, és megsértette a védelemhez és a meghallgatáshoz való jogukat, valamint az általános jogelveket, beleértve a gondos ügyintézés Európai Unió Nizzában, 2000. december 7-én kihirdetett alapjogi chartája (HL 2000. C 364., 1. o.) 41. cikkében előírt jogát, az átláthatóság elvét és a gondossági kötelezettségét.
- 38 A Bizottság megtámadott határozat (51)–(55) preambulumbekzdésében az állam által a KG Holdingnak 2002-ban nyújtott állami hitelt vizsgált. Ez 17 millió eurós összegű, a Holland Királyság által 2002-ben piaci feltételek mellett nyújtott, állami garanciához társuló banki folyószámla-hitel volt, amelyet a Rechtbank Den Haag (hágai körzeti bíróság) előtt polgári eljárás keretében követeltek az 1. és 3. felperesek. Erre vonatkozó álláspontjának indokolása nélkül a Bizottság a megtámadott határozatban jelezte, hogy a nemzeti bíróság azon határozata, amely megállapítja, hogy az államnak teljesítenie kell-e 2002-es szerződéses kötelezettségét, egyenértékű a KG Holding hitelezőinek előnyére nyújtott új állami támogatást odaítélő határozattal.

- 39 Az 1. és 3. felperesek hangsúlyozzák, hogy a Bizottság túllépi hatáskörét, ha olyan intézkedésről dönt, amely a nemzeti bíró előtt folyó jogvita tárgyát képezi.
- 40 Ráadásul a bizottsági álláspontot az EK 253. cikknek nem megfelelő módon indokolták. A Bizottság a megtámadott határozat (52) preambulumbekkezdésében megállapította, hogy a 17 millió eurót a Holland Királyság piaci feltétel mellett nyújtotta, és hogy az nem tekinthető állami támogatásnak. Mivel az állam által valamely vállalkozásnak nyújtott kölcsön nem minősül állami támogatásnak, az illetékes bíróság által a nemzeti jog alapján hozott azon határozatot, amely ezen államot a megkötése pillanatában állami támogatásnak nem minősülő szerződés alapján kötelezettségeinek a teljesítésére és a hitel kifizetésére ítéli, még kevésbé lehet új állami támogatást odaítélő határozat. Ha valamely gazdasági vállalkozás a Holland Királyság helyzetében lenne, szintén köteles lenne a szerződésben vállalt hitelt nyújtani.
- 41 A 17 millió eurós hitellelhetőség továbbá nem része a megmentési célú kölcsön KG Holding azon szerkezetátalakítási támogatásává történő átalakításának, amelyet a Holland Királyság az EK 88. cikk (3) bekezdése alapján bejelentett.
- 42 Még ha a Holland Királyság valamely időpontban ezzel a hitellel ki is egészítette volna a bejelentését, amiről az 1. és 3. felperesek nem tudtak volna, ez a kérdés akkor sem kerülne az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálat és eljárás keretébe. A 2005. augusztus 5-i határozatban mindenesetre arról nincs szó.
- 43 A gondos ügyintézés elve, az átláthatóság elve és a gondossági kötelezettség megkövetelik, hogy a lehetséges felek számára az eljárás megindító határozatból egyértelműen kiderüljön, hogy mi az alaposabb vizsgálat alá vont intézkedés jellege és hatálya. Ezen elvekkel nem összeegyeztethető az a tény, hogy a Bizottság akár

kötelező erő nélkül dönt valamely intézkedésről, ha ezen intézkedés – amely akár kapcsolatban van az eljárást megindító határozat tárgyával, akár nem – nem szerepel abban.

- 44 A Bizottság állításával ellentétben a hitel nem tartozik az eljárást megindító határozat mellékletének 5. pontja alá.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 45 Az 1. és 3. felperesek lényegében azzal érvelnek, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott határozat (51)–(55) preambulumbekkezdésében a 17 millió eurós hitelről döntött, és hogy tévesen minősítette ezt a hitelt bejelentendő új állami támogatásnak abban az esetben, ha az államnak ezt a teljes összeget ki kell fizetnie a felszámolóknak. A Bizottság e megállapítása megsértette a védelemhez való jogukat, a meghallgatáshoz való jogukat, a Bizottság gondossági kötelezettségét, a gondos ügyintézés és az átláthatóság elvét.
- 46 Az Elsőfokú Bíróság megjegyzi, hogy a Bizottságnak valamely határozat indoklásában nem kell azon intézkedésekről döntenie, amelyek nem tartoznak annak rendelkező részének a keretébe. Azonban a jelen ügyben elég megállapítani, hogy bármi is legyen azon indoklás, amelyen a határozat alapszik, egyedül ennek rendelkező része alkalmas joghatások kiváltására, és következőképpen sérelem okozására. Ellenben a határozat indoklásában megfogalmazott megállapítások önmagukban nem képezhetik megsemmisítés iránti kereset tárgyát. Csak annyiban vethetők alá a közösségi bíróság jogszerűségi vizsgálatának, amennyiben az ilyen sérelmet okozó aktus indoklásaként ezen aktus rendelkező részének szükséges alátámasztását jelentik (a Bíróság C-164/02. sz., *Hollandia kontra Bizottság* ügyben 2004. január 28-án hozott végzésének [EBHT 2004., I-1177. o.] 21. pontja), és ha ezen indoklás legalábbis alkalmas a szóban forgó aktus rendelkező részében hozott döntés lényegének megváltoztatására (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-251/00. sz., *Lagardère és Canal+ kontra Bizottság* ügyben 2002. november 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-4825. o.] 68. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-387/04. sz., *EnBW kontra Bizottság* ügyben 2007. április 30-án hozott végzésének [EBHT 2007., II-1195. o.] 127. pontját).

47 Márpedig a jelen ügyben a Bizottság hitelre vonatkozó vitatott megállapításai nem támasztják alá kellőképpen a megtámadott határozat rendelkező részét. Viszont e rendelkező rész lényegének a megváltoztatására sem alkalmasak. Ugyanis, mivel a Bizottság e rendelkező részben annak megállapítására szorítkozott, hogy a Holland Királyság által szerkezetátalakítási támogatás formájában a KG Holdingnak nyújtott, 45 millió euró összegű támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal, és hogy a Holland Királyságnak minden szükséges intézkedést meg kell tennie a támogatás 9,25 millió euró összegű részének a KG Holdinggal és a Kliqkel való visszatéríttetése érdekében, és hitelezőként nyilvántartásba kell vetetnie a KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reïntegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelését, meg kell jegyezni, hogy az említett rendelkező rész sehol nem tartalmazza a Bizottság 17 millió eurós hitelre vonatkozó álláspontját.

48 Következésképpen a T-81/07. és T-83/07. sz. ügyekben a keresetet elfogadhatatlannak kell nyilvánítani annyiban, amennyiben azok a megtámadott határozatban a 17 millió eurós hitelre vonatkozó megállapításokra vonatkoznak.

3. *Az ügy érdeméről*

49 Meg kell vizsgálni a 45 millió euró összegű bejelentett szerkezetátalakítási támogatás közös piaccal való összeegyeztethetlenségére (a megtámadott határozat 1. cikke), a 9,25 millió euró összegű, saját tőkévé alakított megmentési célú kölcsön, valamint e kölcsön visszafizetéséig annak kamatai KG Holdinggal és Kliqkel való visszatéríttetésére (a megtámadott határozat 2. cikke) és a Holland Királyság KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reïntegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelésének hitelezőként a felszámolási eljárásban a felszámolónál történő nyilvántartásba vételére (a megtámadott határozat 3. cikke) vonatkozó panaszokat és a fizetési képtelenségből adódó következményeket az állami támogatás visszatéríttetése céljából (a megtámadott határozat 2. és 3. cikke).

A 45 millió euró összegű bejelentett szerkezetátalakítási támogatás közös piaccal való összeegyeztethetlenségéről (a megtámadott határozat 1. cikke)

A felek érvei

- 50 A felperesek azzal érvelnek, hogy a Bizottság az EK 87. és EK 88. cikket megsértve nem bizonyította, hogy a tervezett támogatás hatást gyakorolhatott a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre. Legalábbis a Bizottság által a megtámadott határozat (23) preambulumbekzdésében erre vonatkozóan tett megállapítások indokolása elégtelen, és ezért ellentétes az EK 253. cikkel.
- 51 Ami a megtámadott határozat (23) preambulumbekzdésében tett megállapításokat illeti, a felperesek szerint e preambulumbekzdés első mondata, miszerint az a tény, hogy a KG Holding kizárólag a holland piacon működik, nem zárja ki, hogy az ennek nyújtott előny torzítja vagy torzíthatja a versenyt, és hatást gyakorolhat a tagállamok közötti kereskedelmi forgalomra, egyszerű állítás.
- 52 A megtámadott határozat (23) preambulumbekzdésének második mondatában a Bizottság nem pontosítja, hogy melyek azok a kisebb méretű nemzetközi vállalkozások, amelyek a holland piacon tevékenykednek. Ezenkívül nem magyarázza meg azt, hogy mennyiben releváns e vállalkozások leányvállalatainak a holland piacon való jelenléte a jelentős versenytorzulás meghatározása érdekében, sem azt, hogy ennek milyen következményei vannak a tagállamok közötti kereskedelemre. A tárgyaláson a felperesek vitatták e vállalkozások közös piacra tekintettel fennálló nemzetközi jellegét.
- 53 A megtámadott határozat (23) preambulumbekzdésének harmadik mondatában a Bizottság jelzi, hogy az EK 87. cikk (1) bekezdése alkalmazásának feltételei teljesülni

látszanak. A Bizottságnak bizonyítania kellett volna, hogy az említett feltételek valóban teljesültek, és nem szabadna megelégednie azon megállapítással, hogy azok ilyenek látszanak.

54 A KG Holdingnak nyújtott megmentési célú kölcsön szerkezetátalakítási támogatással történő átalakításának következményeivel kapcsolatban a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie a megmentési célú kölcsön és a szóban forgó szerkezetátalakítási támogatás jellegét.

55 Az 1. és 3. felperesek szerint a jóváhagyott, 45 millió euró összegű megmentési támogatást mindenekelőtt a Kliq Reïntegratie felszámolására szánták. 35,75 millió eurót bocsátott a KG Holding a Kliq Reïntegratie rendelkezésére a közel 1000 munkavállaló-leépítési tervének, valamint a Kliq Reïntegratie felszámolása keretében felmerülő egyéb kiadások finanszírozására. Ezt az összeget nem lehetett volna visszafizetni, és ezért nem érinthette a belföldi versenyt, valamint nem lehetett jelentős kihatással a tagállamok közötti kereskedelemre.

56 A 2. felperes szerint, a Kliqkel kapcsolatban a Bizottság nem jelezte, hogy a két kötelezettség közötti beszámításnak mennyiben lehetett volna jelentős következménye a versenyre és tagállamok közötti kereskedelemre. Az említett beszámítás ugyanis az olyan helyzettel összehasonlítva, amelyben azt nem alkalmazták volna, egészében a KG Holding és nem a Kliq számára járna előnnyel.

57 A keresetlevelükben a felperesek hangsúlyozzák, hogy a megtámadott határozat indokolása is összeegyeztethetetlen azzal, amit a Bizottság a 2003. december 16-i határozatában előadott. E határozat 3.2.2. pontjában a Bizottság megállapította, hogy nem állt fent a verseny és tagállamok közötti kereskedelemnek az érintettsége, vagy az alig volt észrevehető. Ráadásul az eljárást megindító határozatra való utalással a Bizottság nem vette figyelembe az a tényt, hogy az eljárást megindító határozat keretében őt terhelő indokolási kötelezettség nagymértékben különbözik attól, ami a megtámadott határozattal kapcsolatban őt terheli.

- 58 A felperesek azzal érvelnek, hogy a Bizottság utólag nem egészítheti ki a megtámadott határozat indokolását. Utalva a Bizottság N 465/2006. sz. támogatási intézkedésről szóló, 2005. november 23-i határozatára (HL 2006. C 9., 5. o.) a felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság által az ellenkérelmében hivatkozott elemek nem relevánsak azon kérdés szempontjából, hogy a támogatási intézkedés torzítja vagy torzíthatja-e a versenyt, vagy hatást gyakorolhat-e a tagállamok közötti kereskedelmi forgalomra.
- 59 A bizottság vitatja a felperes által előadott érveket.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 60 Ami a megtámadott határozat 1. cikkét illeti, a felperesek megkérdőjelezzik egyrészt a versenytorzítással és a tagállamok közötti kereskedelem érintettségével kapcsolatban az állítólagosan elégtelen indokolást, másrészt a Bizottság által e két feltétellel kapcsolatban végzett elemzést.
- 61 Először is a indokolási kötelezettséggel kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság megjegyzi, hogy az EK 253. cikk által megkövetelt indokolást az adott ügy természetéhez kell igazítani, valamint világosan és kétértelműségtől mentesen kell megfogalmazni a jogi aktust kiadó intézmény érvelését, hogy az érdekeltek számára a meghozott intézkedés indokait megismerhetővé, a hatáskörrel rendelkező bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogkört gyakorolhatóvá tegye (a Bíróság C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France egyesített ügyekben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontja és C-17/99., Franciaország kontra Bizottság ügyben 2001. március 22-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-2481. o.] 35. pontja).
- 62 Az indokolás követelményét az ügy körülményeire, így többek között a jogi aktus tartalmára, az előadott indokok jellegére és a címzettek, illetve a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett más személyek magyarázathoz jutás iránti érdekére figyelemmel kell értékelni. Nem követelmény az indokolással szemben, hogy a releváns tény- és jogkérdések minden részletére kitérjen, amennyiben nem csupán

szövege, hanem egyben kontextusa, valamint a tárgyra vonatkozó jogszabályok összessége alapján eldönthető a kérdés, hogy az indokolás megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek (a Bíróság C-350/88. sz., Delacre és társai kontra Bizottság ügyben 1990. február 14-én hozott ítéletének [EBHT 1990., I-395. o.] 16. pontja és a fenti 61. pontban hivatkozott Franciaország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 36. pontja).

63 Különösen az állami támogatás területén hozott határozattal kapcsolatban a Bíróság úgy döntött, hogy bár bizonyos körülmények között már a támogatás nyújtásának körülményeiből kitűnhet, hogy a támogatás érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, és torzíthatja vagy torzíthatja a versenyt, a Bizottság köteles ezeket a körülményeket legalább a határozatának indokolásában megemlíteni (a Bíróság 296/82. és 318/82. sz., Hollandia és Leeuwarder Papierwarenfabriek kontra Bizottság egyesített ügyekben 1985. március 13-án hozott ítéletének [EBHT 1985., 809. o.] 24. pontja; C-15/98. és C-105/99. sz., Olasz Köztársaság és Sardegna Lines kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. október 19-én hozott ítéletének [EBHT 2000., I-8855. o.] 66. pontja és C-334/99. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2003. január 28-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-1139. o.] 59. pontja).

64 Pontosítani kell, hogy a Bizottságnak nem azt kell megállapítania, hogy a támogatásnak tényleges hatása van a tagállamok közötti kereskedelemre, és hogy a verseny ténylegesen torzul, hanem csak azt kell megvizsgálnia, hogy a támogatás képes-e hatást gyakorolni e kereskedelemre, és torzítni a versenyt (a C-372/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-3679. o.] 44. pontja). E tekintetben a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt „hatás” fogalma magában foglalja az ilyen hatás támogatás általi kiváltásának lehetőségét is (a Bíróság C-66/02. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15-én hozott ítéletének [EBHT 2005., I-10901. o.] 112. pontja).

65 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság különösen azt a tényt említette, hogy a vitatott intézkedés a Holland Királyság által a KG Holdingnak nyújtott 45 millió euró összegű megmentési támogatás saját tőkévé való átalakításából állt ((8) és (22) preambulumbekzdés). Ezenkívül megjegyezte, hogy a KG Holdingnak nyújtott megmentési támogatás és annak saját tőkévé való átalakítása olyan előny, amelyhez a hasonló nehézségek között, a tönk szélén álló vállalkozás a pénzügyi piacon nem tudott volna hozzájutni ((22) preambulumbekzdés). Ráadásul kisebb nemzetközi vállalkozások, mint a TMP és a Creyff's (a belgiumi Solvus leányvállalata) is tevékenykednek a holland piacon, amelyen a KG Holding is működik ((23) preambulumbekzdés). A Bizottság ezután megállapította, hogy úgy tűnik, hogy a verseny-

társakkal szemben ez olyan előny a vállalkozás számára, amely által a verseny torzul vagy torzulhat, valamint hatást gyakorol a tagállamok közötti kereskedelemre ((23) preambulumbekzdés). Ami a KG Holding és a Kliq Reintegratie méretét illeti, a Bizottság jelezte, hogy e vállalkozások körülbelül 2000 munkavállalót foglalkoztatnak ((9) és (10) preambulumbekzdés), és hogy a KG Holding törzstőkéje 2002. január 1-jén körülbelül 73 millió euró volt ((32) preambulumbekzdés).

- 66 Ezáltal a Bizottság elég világosan mutatta be a tényeket és jogi megállapításokat, amelyek e tekintetben alapvető fontosságúak a megtámadott határozat szerkezetében. Ezen elemekre utalva a Bizottság elég bizonyítékot adott elő arra nézve, hogy a szóban forgó támogatás hatást gyakorolhat a kereskedelemre és a versenyre.
- 67 Ezen indokolás lehetővé teszi a felperesek és az Elsőfokú Bíróság számára azon okok megismerését, amelyek alapján a Bizottság megállapította, hogy nem kizárt, hogy a vitatott művelet versenytorzításhoz vezethet, és hatást gyakorolhat a tagállamok közötti kereskedelemre.
- 68 A felperesek azon érvével kapcsolatban, miszerint a megtámadott határozat ez irányú indokolása nem felel meg a Bizottság 2003. december 16-i határozata 3.2.2. pontjának, hangsúlyozni kell, hogy ez utóbbi határozat nem a szerkezetátalakítási, hanem a megmentési célú támogatással foglalkozott. Ami iskolai tanácsadási szolgáltatásokra vonatkozó N 465/2005 sz. támogatási intézkedésről szóló, 2005. november 23-i fent hivatkozott bizottsági határozatot illeti, a felperesek nem jelzik, hogy e határozat mennyiben releváns a jelen ügyben. Mindenesetre e határozat nem kérdőjelezheti meg, hogy a megtámadott határozat megfelelő indokolást tartalmaz.
- 69 Következésképpen az indokolási kötelezettség állítólagos megsértésére alapított érvelést el kell utasítani.

- 70 Másodszor ami a Bizottság versenytorzítással és a kereskedelem érintettségével kapcsolatban a megtámadott határozatban szereplő értékelésének megalapozottságát illeti, meg kell vizsgálni, hogy a szóban forgó támogatás gyakorolhat-e hatást a tagállamok közötti kereskedelemre, és torzítja vagy torzíthatja-e a versenyt.
- 71 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ítélezési gyakorlatból kitűnik, hogy az olyan vállalkozásnak nyújtott bármely támogatás, amely tevékenységét a közösségi piacon gyakorolja, okozhat versenytorzulást és hatást gyakorolhat a tagállamok közötti kereskedelemre (lásd az Elsőfokú Bíróság T-92/00. és T-103/00. sz., Diputación Foral de Álava és társai egyesített ügyekben 2002. március 6-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-1385. o.] 72. pontját és az ott hivatkozott ítélezési gyakorlatot).
- 72 Mindenekelőtt a versenytorzulásra vonatkozó feltétellel kapcsolatban vitathatatlan, hogy a 45 millió euró összegű megmentési támogatást a Holland Királyság kölcsön formájában nyújtotta a KG Holdingnak, amelyből 9,25 millió eurót kölcsönként a Kliqnek engedtek át, míg 35,75 millió eurót a Kliq Reïntegratie-nak szántak a folyamatban lévő szerződéses kötelezettségvállalásainak teljesítése és a szociális terv költségeinek a fedezése céljából.
- 73 A szerkezetátalakítási terv szerint a KG Holdingnak nyújtott 45 millió eurós kölcsönt ugyanezen társaságnak szánt szerkezetátalakítási támogatássá kellett átalakítani. Ezen átalakításnak a Holland Királyság által a KG Holding számára nyújtott megmentési célú kölcsönnek a KG Holding saját tőkéjévé való átalakításán, valamint az említett kölcsönből 9,25 millió eurós összegnek a Kliq számára és az említett kölcsönből 37,75 millió eurós összegnek a Kliq Reïntegratie számára történő nyújtásán keresztül kellett megvalósulnia.
- 74 A szerkezetátalakítási támogatás tervezett hatása a KG Holdingnak – a 2002. január 1-jén fennálló körülbelül 73 millió eurós alaptőkét figyelembe véve – jelentős, 45 millió eurós kölcsöntől való megszabadítása volt. Ami a Kliqet illeti, e kifizetés célja a 9,25 millió eurós kölcsön saját tőkévé való átalakítása volt. A szóban forgó támogatásnak javítania kellett a KG Holding és a Kliq cselekvési eszközeit, és ezáltal e vállalatok versenyhelyzetét.

- 75 A Kliq Reïntegratie-val kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint főszabály szerint az olyan támogatások torzítják a verseny feltételeit, amelyek a vállalkozás által a rendes tevékenysége vagy mindennapos üzletvezetése keretében általában viselendő költségeinek a könnyítésére irányulnak (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-459/93. sz., Siemens kontra Bizottság ügyben 1995. június 8-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1675. o.] 48. és 77. pontját, T-214/95. sz., Vlaamse Gewest kontra Bizottság ügyben 1998. április 30-án hozott ítéletének [EBHT 1998., II-717. o.] 43. pontját és T-217/02. sz., Ter Lembeek kontra Bizottság ügyben 2006. november 23-án hozott ítéletének [EBHT 2006., II-4483. o.] 177. pontját). A tervezett szerkezetátalakítási támogatásnak ez utóbbi társaságot 35,75 millió eurós kölcsöntől kellett megszabadítania. A felperesek azon érvelésével kapcsolatban, miszerint a 35,75 millió eurós összeg célja a Kliq Reïntegratie felszámolása volt, meg kell állapítani, hogy a Bizottság 2003. december 16-i határozatából kitűnik, hogy ezen összeget a szerződéses kötelezettségvállalások teljesítése és szociális terv költségeinek a fedezésére szánták. A Kliq Reïntegratie-t így azon költségektől kellett megszabadítania, amelyeket egyébként neki kellett volna viselnie.
- 76 Ami a tagállamok közötti kereskedelem érintettségére irányuló feltételt illeti, az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy ha a tagállam által nyújtott pénzügyi támogatás megerősíti valamely vállalkozás helyzetét a Közösségen belüli kereskedelemben a versenytársaival szemben, ez utóbbiakat a támogatás által érintetteknek kell tekinteni (a Bíróság 730/79. sz., Philip Morris kontra Bizottság ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 2671. o.] 11. pontja és C-75/97. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1999. június 17-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-3671. o.] 47. pontja; a fenti 75. pontban hivatkozott Ter Lembeek kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 181. pontja).
- 77 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a 45 millió euró összegű tervezett szerkezetátalakítási támogatás megerősíti a KG Holding és két leányvállalata, a Kliq és a Kliq Reïntegratie helyzetét a holland piacon a versenytársaival szemben, amelyek között megtalálhatók – amint a megtámadott határozat (23) preambulumbekzdésében szerepel – olyan nemzetközi vállalkozások, mint a TMP és a Creyff's.
- 78 A tárgyaláson a felperesek azzal érvelve vitatták e vállalkozások közös piacra tekintettel fennálló nemzetközi jellegét, hogy azok tevékenységeinek a Holland Királyságon belül volt hatása. Meg kell állapítani, hogy a felperesek e tekintetben semmiféle bizonyítékot

nem nyújtottak be. Nem tudták tehát bizonyítani, hogy nem pontos a Bizottság megtámadott határozatban szereplő azon megállapítása, miszerint az érintett vállalkozások nemzetközi jelleggel bírnak.

79 Mivel a vitatott támogatás a felperesek helyzetét erősíti más versenytárs vállalkozásokkal és különösen a hasonló szolgáltatásokat más tagállamokban is nyújtó nemzetközi vállalkozásokkal szemben, meg kell állapítani, hogy a támogatás befolyásolhatta a Közösségen belüli kereskedelmet.

80 Következésképpen a hivatkozott ítélkezési gyakorlat fényében meg kell állapítani, hogy a Bizottság helyesen alkalmazta a jogot, amikor úgy vélte, hogy a vitatott támogatás torzíthatja a versenyt, és hatást gyakorolhatott a tagállamok közötti kereskedelmet.

81 A fentiekből következik, hogy a felpereseknek a vitatott támogatás közös piaccal való összeegyeztethetlenségére vonatkozó érvelését el kell utasítani. Következésképpen a megtámadott határozat 1. cikkének megsemmisítésére irányuló kérelem nem megalapozott.

A 9,25 millió euró összegű megmentési célú kölcsönnek, valamint az e kölcsön után annak visszafizetéséig esedékes kamatoknak a KG Holdingtól és a Kliqtől való visszatéríttetéséről (a megtámadott határozat 2. cikke)

A felek érvei

82 Az 1. és 2. felperes azzal érvel, hogy a Bizottság tévesen döntött a megtámadott határozat (43)–(46) preambulumbeközdésében a KG Holding Kliqben lévő részvényei által megtettesített tőke rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettségének a kölcsönszerződés alapján a KG Holding Kliqkel szemben fennálló követelésébe való

beszámítása útján történő teljesítéséről. E kérdés nem képezte az eljárást megnyitó, 2005. augusztus 5-i határozat tárgyát. A Bizottság tehát túllépte hatáskörét, és megsértette a felperesek védelemhez és a meghallgatáshoz való jogát, valamint az általános jogelveket, beleértve a gondos ügyintézés Európai Unió alapjogi chartájának 41. cikkében előírt jogát, az átláthatóság elvét és a gondossági kötelezettségét.

83 A szóban forgó beszámítás nem tartozott a megmentési célú kölcsön KG Holdingnak szánt azon szerkezetátalakítási támogatással történő átalakításának keretébe, amelyet a Holland Királyság 2004. január 26-án az EK 88. cikk (3) bekezdése alapján bejelentett.

84 Még ha a Holland Királyság ki is egészítette volna a bejelentését a kötelezettségek közötti tervezett beszámítással, amiről az 1. és 2. felperesek nem tudtak volna, ez a kérdés akkor sem kerülne az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálat és eljárás keretébe. Az eljárást megindító határozatban mindenesetre erről nem tesznek említést. A Bizottság állításával ellentétben a saját tőkévé történő átalakítást nem említik az eljárást megindító határozat mellékletében.

85 A gondos ügyintézés elve, az átláthatóság elve és a gondossági kötelezettség megkövetelik, hogy a lehetséges felek számára az eljárás megindító határozatból egyértelműen kiderüljön, hogy mi az alaposabb vizsgálat alá vont intézkedés jellege és hatálya. Ezen elvekkel nem összeegyeztethető az a tény, hogy a Bizottság akár kötelező erő nélkül dönt valamely intézkedésről, ha ezen intézkedés – amely akár kapcsolatban van az eljárást megindító határozat tárgyával, akár nem – nem szerepel abban.

86 Válaszukban az 1. és 2. felperesek azt állítják, hogy a Bizottság állításával ellentétben nincs szó a bejelentett támogatási intézkedésnek az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindítását követően történő módosításról. Azáltal, hogy a 2004. január 16-i bejelentést követően 2005. február 8-án megállapították a KG Holding fizetési képességét, a Holland Királyság elvesztette a KG Holding és leányvállalatai, köztük a Kliq Reintegratie és a Kliq feletti ellenőrzést. A Holland Királyság rendes hitelező lett

bármiféle ellenőrzési jog nélkül. Ezen, a Kliq által egyoldalúan végzett beszámítást nem lehet tagállami jogi aktusnak vagy az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján indult eljárás tárgyának tekinteni.

- 87 A 2. felperes szintén azzal érvel, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (43)–(46) preambulumbekkezdésében tévesen döntött úgy, hogy a Kliqet 9,25 millió euró összegű állami támogatás kedvezményezettjének kell tekinteni. Véleménye szerint a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie azt a tényt, hogy a megmentési célú kölcsön saját tőkévé való átalakítása nem a Holland Királyságnak tudható be, és ezért az nem minősülhet az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak. A megtámadott határozat az EK 87. cikket és/vagy az EK 253. cikket megsértve jogi és/vagy ténybeli szempontból hibás, indokolása pedig elégtelen.
- 88 A 2. felperes szerint a Bizottság az állami támogatás fennállását „A támogatás közös piaccal való összeegyeztethetősége” cím alatt, és nem a „Támogatás fennállása” cím alatt vizsgálta.
- 89 Az intézkedés értékelése során a Bizottság téves ténybeli adatokra támaszkodott, ami különösen a megtámadott határozat (43) preambulumbekkezdéséből derül ki. A Bizottság állításával ellentétben a rechter-commissaris végzésének nem a Holland Királyság a címzettje, hanem kizárólag a KG Holding felszámolója, akit nem lehet az államhoz hasonlítani vagy azzal egyenlővé tenni. Ráadásul a Bizottság tévesen állította azt, hogy a bíró a holland hatóságok számára elrendelte a kölcsön saját tőkévé való átalakítását, míg csupán a KG Holding felszámolója számára rendelte el, hogy a Kliq számára tegye lehetővé a beszámítást.
- 90 A KG Holding 2005. február 8-i fizetéseképtelensége megváltoztatta a helyzetet. A KG Holding felszámolójának – akár a rechter-commissaris megbízásából, akár annak engedélyével végzett – intézkedései nem tulajdoníthatók az államnak. A KG Holding felszámolója nem állami szerv, nem a részvényes (állam) nevében cselekszik, és ugyanezen állam nem adhat a KG Holding felszámolójának és a rechter-

commissarisnak utasításokat, és nem gyakorolhat ellenőrzést. A felszámoló jogállását a holland csődtörvény szabályozza. Az EK 87. cikk (1) bekezdése tehát nem alkalmazandó a felszámoló intézkedéseire vagy döntéseire.

- 91 A rechter-commissaris a csődjog területén az EK 234. cikk értelmében vett bíróság.
- 92 Kizárólag az a tény, hogy valamely közzállalkozás állami ellenőrzés alatt áll, nem elegendő ahhoz, hogy a pénzügyi támogatási intézkedéseket az államnak tulajdonítsák. Szükséges még megvizsgálni, hogy a hatóságokat úgy kell-e tekinteni, mint amelyek bármely módon részt vettek ezen intézkedések elfogadásában. A felszámolás és a felszámoló kinevezése miatt a KG Holding és a Kliq pénzügyi forrásai 2005. február 8. óta már nem állnak állandó állami ellenőrzés alatt, és ezért nem állnak az illetékes nemzeti hatóságok rendelkezésére. A megtámadott határozat (36) preambulumbekkezdéséből kiderül, hogy a holland hatóságok nem voltak képesek a kért információkat szolgáltatni.
- 93 A közösségi jog elsőbbsége, amelyre a Bizottság a megtámadott határozat (44) preambulumbekkezdésében hivatkozik, valamint az EK 88. cikk a jelen ügyben nem teremt semmiféle kötelezettséget a KG Holding felszámolója számára. A 2. felperes szerint a beszámítás a KG Holding hitelezőinek állt az érdekében. A rechter-commissaris ezért adhatott helyt a kérelemnek a közösségi jog megsértése nélkül, és végzése, mint olyan, összeegyeztethető volt a közös piaccal.
- 94 Válaszában a 2. felperes hangsúlyozza, hogy a Bizottság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a Kliq általi egyoldalú beszámítás eltért attól az intézkedéstől, amelyet a Holland Királyság bejelentett. A bejelentett intézkedés a holland hatóságok azon tervezett határozatából állt, hogy a 45 millió euró összegű megmentési célú kölcsön és az ez utáni kamatok saját tőkévé való átalakításán keresztül szerkezetátalakítási támogatást nyújtsanak a KG Holdingnak. Az Bizottság által a megtámadott határozatban vizsgált intézkedés a rechter-commissaris azon végzése volt, amely alapján ez

utóbbi elrendelte a KG Holding felszámoló a számára, hogy működjön együtt a Kliq által javasolt kétlépcsős terv megvalósításában. A két intézkedést az EK 87. cikk (1) bekezdésére tekintettel külön-külön kellett volna vizsgálni.

- 95 Ezenkívül téves a Bizottság azon állítása, miszerint a rechter-commissaris ellenőrzést gyakorolt az érintett eszközök felett. A nemzeti csódtörvény alapján valamennyi érdekeltnek jogában állt a rechter-commissarishoz keresetet benyújtani a felszámoló intézkedése ellen. Ez nem azonban nem jelenti azt, hogy a követelés a rechter-commissaris rendelkezésére áll vagy ellenőrzést gyakorol felette. Más értelmezés elfogadása azon elfogadhatatlan következményhez vezetne, hogy a vállalkozás bírósági határozatot követő valamennyi intézkedését úgy kellene tekinteni, mintha azt állami forrásokból finanszírozták volna, és ezért az államnak tulajdonítható.
- 96 A kamatok visszatéríttetésével kapcsolatban az 1. és 2. felperesek azzal érvelnek, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 2. cikkének (3) bekezdésében tévesen döntött úgy, hogy a Holland Királyságnak minden szükséges intézkedést meg kell tennie azért, hogy a KG Holdinggal és a Kliqkel visszatérítse a 9,25 millió eurós támogatást, amely visszatérítendő összeg magában foglalja kamatokat attól az időponttól számítva, amelyen az összeg különböző részleteit a kedvezményezetteknek kifizették, addig az időpontig, ameddig azokat visszatérítették.
- 97 Szerintük a holland csődjog előírja, hogy a fizetéseképtelenség megállapítása után esedékes kamatokat már nem számolják el. Hozzáteszik, hogy a jogellenes támogatást a nemzeti jog eljárási szabályai alapján kell visszatéríttetni, amennyiben e nemzeti szabályok nem teszik gyakorlatilag lehetetlenné a visszatérítést.
- 98 Az olyan nemzeti jogszabály, amely előírja, hogy azon vállalkozások tartozásai után, amelyek fizetéseképtelenségét megállapították, a megfelelő nyilatkozattól kezdve nem fizetendő kamat, nem tekinthető olyanoknak, amely gyakorlatilag lehetetlenné teszi a támogatás közösségi jog által megkövetelt visszatéríttetését.

- 99 E felperesek szerint a megtámadott határozat 2. cikkének (3) bekezdésében említett kamatok tehát addig az időpontig esedékesek, amikor megállapították a KG Holding és a Kliq fizetéseképtelenségét, és nem annak visszatéríttetéséig.
- 100 A keresetlevelükben az 1. és 2. felperesek hangsúlyozzák, hogy a megtámadott határozat előtt egyáltalán nem tudhatták, hogy a Bizottság a Holland Királyságra a nemzeti jogi szabályokkal ellentétes kötelezettséget ró. Nem sértették meg tehát a gondossági kötelezettségüket azáltal, hogy nem tájékoztatták a Bizottságot nemzeti rendelkezés fennállásáról. Nem elegendő a Bizottságnak a tagállammal a visszatéríttetés módjait illetően az EK 10. cikk alapján való együttműködése. Azt állítják, hogy ameddig a megtámadott határozatot nem semmisítik meg vagy módosítják e ponton, a Holland Királyságnak kötelessége a tényleges visszatérítésig a kamatok visszatéríttetése is.
- 101 A Bizottság hangsúlyozza, hogy nem lépte túl az eljárást megindító határozat keretét. Az említett vállalkozások, vagyis a Kliq csoport vállalkozásai, és az általa vizsgált támogatási típusok, a jelen esetben a megmentési és a szerkezetátalakítási támogatások az eljárás teljes ideje alatt ugyanazok maradtak. Ráadásul a Kliq esetében a 9,25 millió eurós tartozás saját tőkévé való tervezett átalakítását említette is az eljárást megindító határozat mellékletének 3. pontjában.
- 102 Az eljárást megindító határozat nem említhette azt az egyedi körülményt, hogy ezen intézkedést a rechter-commissaris rendelte el, mivel ez később merült fel.
- 103 A Bizottság hangsúlyozza, hogy a támogatás jogellenes. Hozzáteszi, hogy amennyiben valamely támogatás jogellenes, és a már végrehajtott támogatási programmal szemben megindította az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást, nem kötelezhető ezen eljárás kiterjesztésére, ha az érintett tagállam módosítja az említett programot. Ellenkező esetben ugyanis ezen állam ténylegesen tetszése szerint nyújthatná az említett eljárást, és ezáltal késleltethetné a végleges határozat elfogadását.

- 104 Továbbá sem az 1. és 2. felperesek, sem azon társaságok, amelyeknek a felszámolói, nem nyújtottak be észrevételeket az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás keretében, holott ők maguk vagy e társaságok képviselői részt vettek a Bizottsággal 2005. március 23-án folytatott értekezleten.
- 105 A viszonzásaiában a Bizottság hangsúlyozza, hogy a „debt-for-equity-swap” (részvények a követelésekért cserébe) a KG Holding által a Kliqnek nyújtott, 9,25 millió eurós kölcsönre vonatkozó szerződéstől függ. Nem a Kliq egyoldalú aktusáról van szó. A Holland Királyság elutasította a Kliq kérelmét, és jelezte a rechter-commissarisnak, hogy a megmentési célú kölcsön saját tőkévé való átalakításához a Bizottság engedélye kell. A rechter-commissaris figyelmen kívül hagyta ezt az érvelést. Szerinte a jelen ügyben a beszámítás és a részvénytőke teljes rendelkezésre bocsátása esetében csupán az engedélyezett megmentési támogatás végrehajtásának nemzeti joggal összhangban lévő szabályozásáról van szó.
- 106 A 9,25 milliós eurós megmentési célú kölcsön felszámoló által elrendelt saját tőkévé való átalakítása ellentétes az iránymutatások 3.1. pontjával, amely alapján a megmentési támogatást hitelgarancia, illetve kölcsön formájában kell nyújtani, és a megmentési célú kölcsönt az utolsó részletnek a vállalkozásnak történő folyósításától számított tizenkét hónapon belül vissza kell fizetni. A rechter-commissaris a nemzeti jog rendelkezéseit nem a közösségi joggal összhangban értelmezte, bár a Kliq kérelmét illetően széles mérlegelési jogkörrel rendelkezett.
- 107 A Bizottság szerint, ha elfogadnánk az 1. és 2. felperesek által képviselt álláspontot, az azzal a következménnyel járna, hogy ha valamely tagállam szerkezetátalakítási támogatási tervet jelent be, és a Bizottság megindítja a hivatalos vizsgálati eljárást, pusztán azáltal, hogy valamely bíróság az engedély nélkül ezt követően elrendeli e szerkezetátalakítási támogatás nyújtását, kénytelen lenne második hivatalos vizsgálati eljárást megindítani.
- 108 Vitatva a 2. felperes érvelését a Bizottság hangsúlyozza, hogy a megtámadott határozat 6.2.3.1. pontjában nem a holland végrehajtó hatalom aktusait, hanem a rechter-

commissaris 2005. augusztus 22-i végzését vizsgálta. A felszámoló ez alapján végzett cselekményei a Holland Királyságnak tulajdoníthatók, mivel azokat a holland igazságszolgáltatás utasítására végezte.

- 109 A Bizottság jelzi, hogy különösen a Holland Királyság végrehajtó hatalmától származó, megmentési célú kölcsön formájú állami forrásokról van szó, amelyeket alapvetően az államnak kell visszatéríteni. A Holland Királyság és különösen az igazságszolgáltató hatalma gyakorolt ellenőrzést e források felett. Ez rendelte el a kölcsön saját tőkévé történő átalakítását.
- 110 A Bizottság szerint a rechter-commissaris végzése nem egyeztethető össze a közös piaccal. A hitelező nem alakítaná át kölcsönét nehéz helyzetben lévő vállalkozás saját tőkéjévé. A követelésrészének a visszatéríttetésére való esélye felszámolás esetén jelentősen csökken. A Bizottság továbbá azzal érvel, hogy a KG Holding és a Kliq közötti kölcsönszerződés beszámításra vonatkozó tilalmat tartalmaz. Ha a rechter-commissaris nem hozta volna meg végzését, a Kliqnek nem lett volna semmi lehetősége arra kényszeríteni a KG Holdingot, hogy a kölcsönt saját tőkévé alakítsa.
- 111 Az ítélkezési gyakorlat is számos alkalommal megerősítette, hogy a bírósági aktusok állami támogatásokhoz vezethetnek.
- 112 Még ha a rechter-commissaris 2005. augusztus 22-i végzése nem is minősül az államnak tulajdonítható aktusnak, és ezért állami támogatásnak sem, ez nem változtatott volna azon következtetésén, miszerint a 9,25 millió eurós kölcsönt vissza kell téríttetni. Ez esetben az EK-Szerződés [88]. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 14. és 16. cikke értelmében vett, támogatással való visszaélés valósult volna meg. A Bizottság csak rövid távon visszatérítendő kölcsön formájában lévő megmentési támogatáshoz adta beleegyezését. Márpedig e kölcsönt hozzájárulása nélkül alakították 2005 augusztusában saját tőkévé. Ha ezen átalakítás nem az államnak tulajdonítható, másnak kellene tehát betudni. Ha ez a helyzet, ez a személy a támogatást a Bizottság által elfogadottól eltérő módon használta fel, ami állami támogatással való visszaélésnek minősül.

- 113 A viszonválaszában a Bizottság hangsúlyozza, hogy a kétlépcsős terv tartalma egyenértékű volt az általa az eljárást megindító határozat mellékletének 3. pontjában leírt „debt-for-equity-swap”-pel. A rechter-commissaris megmentési támogatás szerkezetátalakítási támogatássá való átalakítására vonatkozó végzése ellentétes a közösségi joggal és az államnak tulajdonítható. A jelen ügyben nem a Kliq által elért nyereség következtében rendelkezésre álló pénzügyi forrásokról, hanem a Holland Királyság által nyújtott megmentési célú kölcsönből származó forrásokról van szó.
- 114 A kamatok visszatéríttetésével kapcsolatban a Bizottság azzal érvel, hogy senki és különösen nem az 1. és 2. felperesek nem tájékoztatták a holland jogszabályokról azelőtt, hogy elfogadta a megtámadott határozatot. A megtámadott határozat elfogadása előtt ilyen egyedi információk hiányában a visszatéríttetést elrendelő határozatainak megfogalmazása során lehetetlen volt számára valamennyi lehetséges nemzeti jogszabály figyelembevétele.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 115 Az 1. és 2. felperes lényegében azzal érvel, hogy a társasági részvénytőke rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége és a 9,25 millió eurós kölcsön közötti beszámítás nem képezte az eljárást megindító határozat tárgyát. A Bizottság szerint e beszámítást a Holland Királyság által bejelentett szerkezetátalakítási támogatás részleges végrehajtásának kell tekinteni. A visszatéríttetendő kamatokkal kapcsolatban az 1. és 2. felperes szerint a Bizottság tévesen döntött úgy, hogy azok a tényleges visszafizetésig esedékesek.
- 116 Mindenekelőtt meg kell vizsgálni, hogy a részvénytőke rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége és a 9,25 millió eurós követelés közötti, a rechter-commissaris végzését követően elvégzett beszámítás tárgya volt-e az eljárást megindító határozatnak.

- 117 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 659/1999 rendelet 6. cikke szerint az eljárást megindító határozatnak lehetővé kell tennie az érintett felek számára, hogy hatékonyan részt vegyenek a hivatalos vizsgálati eljárásban, amelynek során lehetőséget kapnak érveik kifejtésére (az Elsőfokú Bíróság T-195/01. és T-207/01. sz., Government of Gibraltar kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. április 30-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-2309. o.] 138. pontja). Az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárás egyedüli célja a Bizottság arra való kötelezése, hogy valamennyi esetlegesen érintett személyt értesítse, és lehetőséget adjon nekik jogi érveik előadására (a Bíróság 323/82. sz., Intermills kontra Bizottság ügyben 1984. november 14-én hozott ítéletének [EBHT 1984., 3809. o.] 17. pontja).
- 118 Az eljárást megindító határozat 1. pontja szerint ennek tárgya a 2004. január 26-ai bejelentés, amellyel a Holland Királyság bejelentette azon szándékát, hogy szerkezetátalakítási támogatást nyújt a KG Holdingnak. Az említett határozat 15. pontja meghatározza, hogy a szóban forgó intézkedés célja az állam által a KG Holdingnak nyújtott megmentési támogatás, valamint annak kamatai saját tőkévé történő átalakítása. Ez az átalakítás az említett határozat 10. pontjában bemutatott szerkezetátalakítási terv részét képezi. E terv szerint a szerkezetátalakítási támogatás a 9,25 millió eurós állami megmentési célú kölcsön KG Holding által a Kliqnek történő nyújtásából és ezt követően e kölcsön saját tőkévé történő átalakításából áll. Ez a szerkezetátalakítási intézkedést említi az eljárást megindító határozat mellékletének 3. pontja is.
- 119 A társasági részvénytőke rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége és a 9,25 millió eurós követelés közötti beszámítást nem említi az eljárást megindító határozat. A rechter-commissaris érintett végzése ugyanis 2005. augusztus 22-én kelt, és ezért az eljárást megindító 2005. augusztus 5-i határozat elfogadását követően hozták. A Bizottság e beszámítást tehát nem említhette az eljárást megindító határozatban.
- 120 Márpedig e beszámítást, amelyet a rechter-commissaris végzését követően végeztek el, meg kell különböztetni a megmentési célú kölcsön saját tőkévé történő, a Holland Királyság által a Bizottságnak bejelentett szerkezetátalakítási tervnek megfelelő átalakításától.

- 121 Ami e beszámítást illeti, az iratokból és különösen a rechter-commissaris 2005. augusztus 22-i végzéséből kiderül, hogy ezt előírja a Kliq kétlépcsős terve. E kétlépcsős terv szerint a KG Holdingnak teljesítenie kell a Kliqkel szembeni azon kötelezettségét, hogy e beszámításon keresztül rendelkezésre bocsátja a Kliqben birtokolt részvényei által megtestesített tőkét, és e részvényeket ezután értékesíteni kell.
- 122 A jelen ügyben a Kliq a Faillissementswet (holland csódtörvény) 69. cikke alapján kérte a rechter-commissarist, hogy rendelje el a KG Holding felszámolója számára, hogy működjön együtt e kétlépcsős terv megvalósításában.
- 123 A rechter-commissaris a 2005. augusztus 22-i végzésében helyt adott a Kliq kérelmének. Hallgatólagosan tehát elrendelte a KG Holding felszámolója számára, hogy teljes egészében fizesse ki azon részvényeket, amelyekkel a Kliqben rendelkezett, és számítsa be ezt az összeget a megmentési támogatás KG Holding által a Kliqnek kölcsönként adott 9,25 millió eurós részébe.
- 124 E beszámítás valóban a megmentési célú kölcsön 9,25 millió eurós részének Kliq saját tőkévé való átalakításához vezetett, és azzal a hatással járt, amely többek között célja volt az eljárást megindító határozatban bemutatott kétlépcsős tervnek.
- 125 Azonban meg kell állapítani, hogy a rechter-commissaris nem a Holland Királyság által a Bizottságnak bejelentett szerkezetátalakítási terv végrehajtását rendelte el.
- 126 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy e végzésnek az 1.1. pontja szerinti tárgya a Kliqnek a Faillissementswet 69. cikke szerinti kérelme, amely arra irányult, hogy a KG Holding felszámolóját kötelezzék a kétlépcsős terv megvalósításában – vagyis először a KG Holding Kliqkel szembeni, a részvénytőke rendelkezésre bocsátására vonatkozó

kötelezettségének a 9,25 millió eurós kölcsön beszámításával való teljesítésében, és ezután KG Holding Kliqben lévő részvényeinek értékesítésében – való együttműködésre.

127 E végzés tehát nem csupán a megmentési támogatás 9,25 millió eurós részére, hanem a részvénytőke rendelkezésre bocsátásának kötelezettségére is vonatkozott. A szóban forgó beszámítás ugyanis a részvénytőke rendelkezésre bocsátásától függött. A megmentési célú kölcsön saját tőkévé történő, a szerkezetátalakítási tervben előírt átalakítása viszont csak a megmentési támogatást érintette. Ezért a végzés tárgya egyértelműen eltér a szerkezetátalakítási terv tárgyától.

128 Továbbá meg kell jegyezni, hogy a rechter-commissaris végzése kizárólag a holland csődjog, jelen esetben a Faillissementswet 69. cikkén alapult.

129 A rechter-commissaris végzéséből kiderül, hogy azt vizsgálta, hogy a kétlépcsős terv végrehajtása a KG Holding valamennyi hitelezőjének előnyére válik-e. Végül megállapította, hogy a KG Holding Kliqben lévő részvényei által megtestesített tőke teljes rendelkezésre bocsátása és ezen összegnek a megmentési támogatás KG Holding által a Kliqnek kölcsönként nyújtott 9,25 millió eurós részébe való beszámítása ilyen előnyt jelent.

130 Ezért a rechter-commissaris nem a szerkezetátalakítási tervet hajtotta végre, hanem elrendelte a kétlépcsős terv Kliq által kért végrehajtását.

131 Ráadásul meg kell jegyezni, hogy a rechter-commissaris sem a szerkezetátalakítási terv kidolgozásában, sem a szerkezetátalakítási támogatás iránti kérelemben nem vett részt. Ezért a végrehajtó hatalom volt a felelős. Ez lett volna a szerkezetátalakítási támogatás végrehajtásáért felelős, ha azt a Bizottság jóváhagyta volna. A rechter-commissaris a végzésében független bíróságként döntött a vállalkozások eszközeiről és forrásairól,

ezek között pedig a megmentési támogatás 9,25 millió eurós részéről, anélkül hogy figyelembe vette volna a holland hatóságok által tervezett és a Bizottságnak bejelentett szerkezetátalakítási támogatást.

- 132 Figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy – amint a Bizottság a tárgyaláson elismerte –, a holland hatóságok a rechter-commissaris végzése kihirdetésének az időpontjában nem akarták többé végrehajtani a Bizottságnak bejelentett szerkezetátalakítási tervet.
- 133 Ráadásul meg kell állapítani, hogy a holland hatóságok nem voltak a megmentési célú kölcsön saját tőkévé történő átalakításának részesei. A rechter-commissaris végzése szerint, és ellentétben a megtámadott határozat (19) és (43) preambulumbekkezdésében említettekkel, nem a Holland Királyságnak kell a kölcsönt saját tőkévé átalakítani, hanem a KG Holding felszámolójának, aki köteles ezen átalakításban együttműködni. Amint az ellenkéreleméből kiderül, a Bizottság a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában tudta ezt. Ezen ellenkérelemben elmagyarázza, hogy azon a véleményen volt, hogy a szóban forgó támogatás része azért tudható be az államnak, mivel – bár az intézkedést nem a holland végrehajtó hatalom tette – azt a rechter-commissaris elrendelte.
- 134 Meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a 9,25 millió eurós megmentési célú kölcsön rechter-commissaris által elrendelt átalakítása a részvénytőke rendelkezésre bocsátása vonatkozásában a KG Holdingot terhelő kötelezettség és az utóbbi Kliqkel szemben kölcsönszerződés címén fennálló követelése közötti beszámítás miatt különbözik a Holland Királyság által bejelentett intézkedéstől. A rechter-commissaris végzése a KG Holding és a Kliq eszközeit és forrásait, emellett a Bizottság által jóváhagyott megmentési támogatás 9,25 millió eurós részét érintette, függetlenül a Holland Királyság által bejelentett szerkezetátalakítási tervtől. Ezen, beszámítás útján történő átalakítás nem tartozik tehát az eljárást megindító határozat keretébe.

- 135 Amint a Bizottság hangsúlyozza, a C-119/05. sz. Lucchini-ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-6199. o.) 60. és 61. pontjából valóban kitűnik, hogy a nemzeti bíróság köteles a nemzeti jog rendelkezéseit lehetőség szerint úgy értelmezni, hogy oly módon alkalmazhassák őket, ami hozzájárul a közösségi jog végrehajtásához, és hogy köteles biztosítani a közösségi jogi normák teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – eltekintve a nemzeti jogszabályok közösségi joggal ellentétes rendelkezéseinek alkalmazásától. Az is igaz, hogy amint a Bizottság érvel, a nemzeti bíróságnak ügyelnie kell különösen arra, hogy nem hoz olyan határozatot, amely kizárólag azt eredményezné, hogy kibővülne a jogellenes támogatás kedvezményezett köre (a Bíróság C-368/04. sz. Transalpine Ölleitung in Österreich ügyben 2006. október 5-én hozott ítéletének [EBHT 2006., I-9957. o.] 57. pontja).
- 136 Azonban a rechter-commissaris azon kötelezettsége, hogy a megmentési támogatással kapcsolatban figyelembe vegye a közösségi jogot, nem változtat azon a tényen, hogy nem hozott a szerkezetátalakítási támogatás végrehajtásáról határozatot, és hogy ezért végzése nem tartozik az eljárást megindító határozat keretébe.
- 137 A Bizottság azon érvelésével kapcsolatban, miszerint a rechter-commissaris végzése az államnak tulajdonítható, meg kell állapítani, hogy a jelen esetben nem az a kérdés, hogy az igazságszolgáltató hatalom aktusai az államnak tulajdoníthatók-e (lásd ezzel a kérdéssel kapcsolatban a Bíróság C-224/01. sz. Köbler-ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-10239. o.] 31–33. pontját) hanem az, hogy –amint a megtámadott határozat (43) preambulumbekkezdésében szerepel – a nemzeti bíróság elrendelte-e azon szerkezetátalakítási terv végrehajtását, amelyet a Holland Királyság bejelentett.
- 138 A Bizottság azon érvét illetően, miszerint nem köteles az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárást kiterjeszteni, amennyiben az érintett tagállam módosítja a szóban forgó támogatást, meg kell jegyezni, hogy a jelen ügyben a rechter-commissaris végzése nem a Holland Királyság által bejelentett szerkezetátalakítási tervre vonatkozott. A jelen ügyben tehát nem e támogatás módosításáról van szó.

139 Ezenkívül el kell utasítani a Bizottságnak másodlagosan arra az esetre felhozott érvét, ha az Elsőfokú Bíróság úgy találná, hogy a rechter-commissaris végzése nem minősül állami támogatásnak, amely érv szerint az engedélyezett megmentési támogatással való visszaélésről van szó. Egyrészt ugyanis a Bizottság a Holland Királyság által bejelentett szerkezetátalakítási támogatás vizsgálatával, és nem az általa jóváhagyott megmentési támogatással való visszaéléssel kapcsolatban indított hivatalos vizsgálatot. Másrészt a megtámadott határozat indokolásából nem derül ki, hogy az állami támogatással való visszaélésre vonatkozna.

140 Következésképpen a Bizottság érvelésének nem lehet helyt adni.

141 A fentiekből következik, hogy a megtámadott határozat 2. cikkét meg kell semmisíteni anélkül, hogy vizsgálni kellene az 1. és 2. felperesnek a megmentési támogatás 9,25 millió eurós részére vonatkozó többi érvét.

A Holland Királyság mint hitelező KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reïntegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelésének a felszámolási eljárásban a felszámolónál történő nyilvántartásba vétele (a megtámadott határozat 3. cikke)

142 E jogalap a végül a Kliq Reïntegratie által kapott megmentési támogatás visszatérítésére vonatkozik. Az 1. és 3. felperes vitatja a megtámadott határozat indokolását, valamint a KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reïntegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelés felszámolási eljárásban történő nyilvántartásba vételére vonatkozó kötelezettség megalapozottságát.

A megtámadott határozat indoklásáról

– A felek érvei

143 A Holland Királyság mint hitelező KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reintegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelésének a felszámolási eljárásban a felszámolónál történő nyilvántartásba vételével kapcsolatban az 1. és 3. felperes azzal érvel, hogy a Bizottság mérlegelési hibát követett el, és hogy ezért a megtámadott határozat az EK 87. cikk (1) bekezdését és az EK 253. cikket megsértve indokolása érthetetlen vagy legalábbis elégtelen. A megtámadott határozat nem mutatja be egyértelműen, hogy a Bizottság azon a véleményen van-e, hogy olyan jogszerű vagy jogellenes, 35,75 millió euró összegű támogatásról van szó, amelyet a Holland Királysággal vissza kell téríttetni vagy azon a véleményen van-e, hogy az iránymutatások (23) bekezdésének d) pontja alapján engedélyezett megmentési támogatásról van szó. Az első értelmezés adódhat a megtámadott határozat 1., 2. és 3. cikkéből, míg a megtámadott határozat (47)–(50) preambulumbekkezdése és a 3. cikke a második értelmezést támasztják alá, amelyet azonban megkérdőjelez a megtámadott határozat 1. cikke és (39) és (56) preambulumbekkezdése, amelyek szerint a bejelentett intézkedés összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

144 Az 1. és 3. felperes szerint lehetséges, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 3. cikkében csupán azt kívánta jelezni, hogy a Holland Királysággal csak a nemzeti jognak megfelelő feltételek mellett kell visszatéríttetni az engedélyezett megmentési célú kölcsön összegét azon féltől, amely az e kölcsönről szóló szerződést kötötte, anélkül, hogy e szerződő fél azonosságáról döntene.

145 A Bizottság vitatja az 1. és 3. felperes által felhozott érveket.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 146 Az 1. és 3. felperes azzal érvel, hogy a megtámadott határozatot a 35,75 millió eurót illetően elégtelenül indokolták.
- 147 E tekintetben emlékeztetni kell, hogy az indokolási kötelezettség olyan lényeges eljárási szabálynak minősül, amelyet külön kell választani a megtámadott határozat megalapozottságának a kérdésétől, amely a vitatott jogi aktus érdemi jogszerűségére vonatkozik, és amelynek ki kell elégítenie az ítélkezési gyakorlatban felállított követelményeket (lásd a fenti 61. és 62. pontot).
- 148 A jelen ügyben a megtámadott határozat (7) és (8) preambulumbekzdésében a Bizottság leírja a Holland Királyság által a 2004. január 26-i levéllel bejelentett szerkezetátalakítási támogatás hátterét. Itt jelzi többek között, hogy 2003 decemberében a KG Holding részére szerkezetátalakítási tervet várva engedélyezte a 45 millió euró összegű megmentési támogatást. A megtámadott határozat (14) preambulumbekzdésében a Bizottság hangsúlyozza, hogy a szerkezetátalakítási terv szerint a KG Holdingnak nyújtott és abból ezt követően 35,75 millió eurót a Kliq Reintegratie-nak adott megmentési támogatást saját tőkévé való átalakítást követően szerkezetátalakítási támogatássá alakítják.
- 149 A megtámadott határozat (22) preambulumbekzdésében a Bizottság jelzi, hogy a vitatott intézkedés a Holland Királyság által a KG Holdingnak nyújtott megmentési támogatás, valamint annak kamatai saját tőkévé való átalakításából áll. Miután a Bizottság a megtámadott határozat (30)–(38) preambulumbekzdésében megvizsgálta a szerkezetátalakítási támogatás engedélyezéséhez teljesítendő feltételeket, annak (39) preambulumbekzdésében arra a következtetésre jutott, hogy mivel a szerkezetátalakítási támogatás nyújtására vonatkozó, az iránymutatásokban meghatározott feltételek nem teljesültek, a Bizottság nem hagyhatja jóvá a szerkezetátalakítási tervet, és így nem is hagyhatja jóvá a szerkezetátalakítási támogatást sem. A megtámadott határozat 1. cikke így előírja, hogy a szerkezetátalakítási támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal.

- 150 A megtámadott határozat (47)–(50) preambulumbekzdése a megmentési támogatás 35,75 millió euró összegű részére vonatkozik. A Bizottság itt a felszámolási terv engedélyezésének feltételeit nevezi meg, ezek között a Holland Királyság mint hitelező KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reintegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelése felszámolási eljárásban a felszámolónál történő nyilvántartásba vételének kötelezettségét. A megtámadott határozat 3. cikke említi e kötelezettséget, valamint a Holland Királyság azon kötelezettségét, hogy gondoskodik arról, hogy a társaságot oly módon számolják fel, hogy véget vessenek a tisztességtelen versenynek, és különösen, hogy azok tevékenységeit megszüntessék, valamint azt, hogy azok eszközeit minél hamarabb piaci feltételek között értékesítsék.
- 151 A megtámadott határozat indokolásában a Bizottság tehát világosan megkülönbözteti a megmentési támogatást a szerkezetátalakítási támogatástól. Figyelembe veszi a megmentési támogatás összegével azonos szerkezetátalakítási támogatás körülményeit. Azáltal, hogy elrendeli a Holland Királyság számára, hogy a felszámolási eljárásban a felszámolónál hitelezőként vetesse nyilvántartásba a „[KG Holdinggal] és/vagy a Kliq Reintegratie-val” szembeni, 35,75 millió euró összegű követelését, a Bizottság figyelembe veszi az ügynek a bonyolultságát, különösen e társaságok eszközeinek a megtámadott határozat (15) preambulumbekzdésében bemutatott tulajdoni rendjével kapcsolatban.
- 152 Továbbá a közigazgatási eljárás keretében a Bizottság 2005. március 23-án a szerkezetátalakítási támogatás engedélyezésére vonatkozó kérelem tárgyában találkozót szervezett, amelyen a KG Holding és a Kliq Reintegratie képviselői is részt vettek. A megtámadott határozat körülményei tehát jól ismertek voltak e társaságok számára is.
- 153 Mivel a megtámadott határozat indokolása először azon megállapításokat tartalmazza, amelyek szerint a szerkezetátalakítási támogatás engedélyezésének feltételei nem teljesültek, majd ezt követően e megállapításoknak a megmentési támogatás 35,75 millió euró összegű részére vonatkozó következményeit mutatja be, az világosan és egyértelműen tartalmazza a Bizottság érvelését, és ezért elegendő tesz az EK 253. cikk követelményeinek.

Az állam KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reintegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelése felszámolási eljárásban történő nyilvántartásba vételének kötelezettsége

– A felek érvei

- 154 Az 1. és 3. felperes hangsúlyozza, hogy a Bizottság tévesen döntött úgy, hogy a Holland Királyságnak a KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reintegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelését a felszámolási eljárásban a felszámolónál hitelezőként nyilvántartásba kell vetetnie.
- 155 A Bizottság 2003. december 16-i határozatában elfogadta, hogy a 35,75 millió eurós összeget a személyzet leépítésének finanszírozására és a Kliq Reintegratie felesleges szerződéseinek a visszavásárlására kell felhasználni, majd ezt követően ez utóbbit fel kell számolni, ami összeegyeztethetetlen a KG Holdingot és/vagy a Kliq Reintegratie-t terhelő említett összeg visszatéríttetésével.
- 156 A Bizottság tudta, hogy a Kliq Reintegratie a tervezett szerkezetátalakítási művelet keretében csak olyan jogalanyként működött, amelyben a KG Holding nem rentábilis elemeit számolták fel, és hogy a Kliq Reintegratie-t a különböző tartozások és a munkavállalók elbocsátási tervének rendezését követően fel kellett számolni. Amint a Bizottság a 2003. december 16-i határozatának 2.1. és 2.4. pontjában megjegyezte, a 35,75 millió eurót a folyamatban lévő szerződésekből adódó kötelezettségek teljesítésére és a szociális terv költségeinek a fedezésére szánták.
- 157 Válaszukban az 1. és 3. felperes azzal érvel, hogy a 2003. december 16-i határozatban a Holland Királyságra rótt kötelezettségek újrafogalmazása felesleges, mivel e határozat már előírja a kötelezettségeket arra az esetre, ha a megmentési támogatást nem alakítják szerkezetátalakítási támogatássá, vagy ha a Bizottság nem engedélyezné a szerkezetátalakítási támogatást. Ráadásul a Bizottságnak – figyelembe véve azt a módot, amelyben az eljárást megindító határozatban a vizsgálatot körülírták – a szerkezetátalakítási támogatás jóváhagyására irányuló kérelem vizsgálatára és a 2003. december 16-i

határozatnak megfelelően annak megállapítására kellett volna korlátozódnia, hogy ha nem adja meg a kért jóváhagyást, a Holland Királyságnak kell bizonyítania, hogy a megmentési célú kölcsönt visszatérítették, vagy a nemzeti csődjognak megfelelően beszámítás tárgyát képezte. Annak a kérdésnek, hogy a Holland Királyság mennyiben tett eleget e kötelezettségének, nem szabadna a megtámadott határozat tárgyát képeznie. A bejelentett szerkezetátalakítási támogatás vizsgálatát és az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján erre vonatkozóan megindított eljárást nem lehet valamely korábbi határozat és abban a Holland Királyság számára előírt vagy ez utóbbi számára e határozatból fakadó kötelezettségek betartásának az ellenőrzésére használni.

158 A 3. felperes hozzáteszi, hogy 2003. december 23-án a Holland Királyság 45 millió eurós összegről kölcsönszerződést kötött a KG Holdinggal. Ez utóbbi a maga részéről 35,75 millió euróról a Kliq Reïntegratie-val és 9,25 millió euróról a Kliqkel kötött kölcsönszerződést. A Holland Királyságnak sem a kölcsönszerződés, sem a nemzeti jog alapján nincs követelése a Kliq Reïntegratie-val szemben.

159 A 3. felperes azzal érvel, hogy a Kliq Reïntegratie-t nem lehet kedvezményezett vállalkozásnak tekinteni. A Bizottság sem a megtámadott határozatban, sem a megmentési célú kölcsönt jóváhagyó 2003. december 16-i határozatban nem jelezte, hogy a Kliq Reïntegratie állami támogatást kapott. A 2003. december 16-i határozatban, valamint a megtámadott határozat (24) preambulumbekkezdésében és 1. cikkében a Bizottság csak a KG Holdinggal kapcsolatban említett állami támogatást.

160 A 3. felperes hozzáteszi, hogy a Kliq Reïntegratie-t semmiképpen sem lehet állami támogatás kedvezményezettjének minősíteni, mivel abban a pillanatban, amikor a 35,75 millió eurós kölcsönt kapta, már nem végzett gazdasági tevékenységet, és ezért nem lehet az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett vállalkozásnak tekinteni. A KG Holding és a Kliq Reïntegratie között létrejött, a Bizottság által a 2003. december 23-i határozatával jóváhagyott kölcsönszerződés 2003. december 24-én kelt. A Kliq Reïntegratie tevékenységeit 2003. október 1-jétől a Kliqre ruházták át.

- 161 A Bizottság a 2003. december 23-i határozatának 2. táblázatában jelzi, hogy bár nem tűnik úgy, hogy a kölcsön célja szigorúan a KG Holding rendes tevékenységének a fenntartására korlátozódna, a jelen ügyben mégis megmentési célú kölcsönnek lehet tekinteni. A 35,75 millió eurós kölcsön ugyanis a 1200 munkavállaló elbocsátása költségének és a feleslegessé vált leasing és bérleti szerződések visszavásárlásának a fedezéséhez volt szükséges. A Bizottság hozzátette, hogy e kölcsönnek lehetővé kellett tennie a vállalkozás számára, hogy a folyamatban lévő szerződéses kötelezettségvállalásainak a betartása céljából rendelkezzen a szükséges likviditással.
- 162 A 3. felperes szerint lehetséges, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 3. cikkében csupán azt kívánta jelezni, hogy a Holland Királyságnak az állami kölcsönből adódó, 35,75 millió eurós követelését nyilvántartásba kell vetetnie azon szerződő fél felszámolójánál, amelynek az állam kölcsönként adta ezen összeget, vagyis a KG Holdingnak. Azonban az állam a KG Holding és a Kliq Reintegratie felszámolójánál nyilvántartásba vetette a követelését.
- 163 A válaszában a 3. felperes az eljárást megindító határozat 9. pontjára utalt, miszerint a KG Holdingnak fel kell számolnia a veszteséges Kliq Reintegratie-t, és új leányvállalatot, vagyis a Kliqet kell alapítania. A szerkezetátalakítási terv keretében a Kliq volt az, akinek hosszú távon vissza kellett állítania a KG Holding rentabilitását. Az eljárást megindító határozat 10. pontjában a Bizottság jelzi azt is, hogy a Kliq Reintegratie-t 2004 végéig kell felszámolni. Az eljárást megindító határozat 11. pontjában bemutatott vázlatban a Bizottság a Kliq Reintegratie neve mellé helyezte a „megszüntendő” megjegyzést.
- 164 A Bizottság vitatja az 1. és 3. felperes által előadott érveket.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 165 Az 1. és 3. felperes mindenekelőtt azzal érvel, hogy a 35,75 millió eurós megmentési célú kölcsön Kliq Reintegratie felszámolásának a finanszírozására történő, a Bizottság 2003. december 16-i határozatában előírt rendeltetése összeegyeztethetetlen a Holland Királyság azon kötelezettségével, hogy nyilvántartásba vetesse a KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reintegratie-val szembeni követelését.
- 166 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy amint az iránymutatások (10) bekezdéséből kitűnik, megmentési támogatás jellegénél fogva átmenti támogatást jelent. Az iránymutatások (23) bekezdésének d) pontja szerint a bejelentéskor az érintett tagállamnak köteleznie kell magát arra, hogy a megmentési támogatás engedélyezését követő hat hónapon belül szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet terjeszt a Bizottság elé, illetve annak bizonyítékát, hogy a kölcsönt teljes egészében visszafizették. Az iránymutatások (25) bekezdése kimondja, hogy a megmentési támogatás egyszeri művelet, amelynek célja, hogy meghatározott ideig – amíg a jövőjét fel nem mérik –, működésben tartson egy vállalkozást.
- 167 Ebből következik, hogy főszabály szerint szerkezetátalakítási vagy felszámolási terv közlésének hiányában a megmentési célú támogatást vissza kell fizetni. A jelen ügyben a visszafizetés a Bizottság szerint a KG Holdinggal és/vagy Kliq Reintegratie-val szembeni 35,75 millió eurós követelés nyilvántartásba vételén keresztül valósul meg.
- 168 A Bizottság 2003. december 16-i határozata nem zárja ki a támogatás e nyilvántartásba vételén keresztüli visszafizetését. Az említett határozat 1. és 1.2. pontjából következik, hogy a támogatás célja a Kliq-csoport, vagyis a KG Holding és annak leányvállalatai, a Kliq és a Kliq Reintegratie megmentése volt. E határozat 2.1. és 2.4. pontjában a Bizottság megjegyezte, hogy a 35,75 millió euró a folyamatban lévő szerződéses kötelezettségek betartásának és a Kliq Reintegratie szociális terve költségei fedezésének az eszközét szolgálta.

- 169 A Bizottság az iránymutatások alkalmazásában jóváhagyta a megmentési támogatást. Ezenkívül a 2003. december 16-i határozatában meghatározta, hogy a Holland Királyság az iránymutatások (23) bekezdésének d) pontjával összhangban szerkezet-átalakítási vagy felszámolási terv benyújtását vállalta, illetve annak bizonyítását, hogy a kölcsönt teljes egészében visszafizették.
- 170 A fentiekből következik, hogy meg kell állapítani, hogy el kell utasítani az 1. és 3. felperes azon érvét, miszerint a megmentési célú kölcsön Bizottság 2003. december 16-i határozatában említett rendeltetése összeegyeztethetetlen a visszafizetéssel.
- 171 Az 1. és 3. felperes azon érvével kapcsolatban, miszerint a megtámadott határozat felesleges, mivel a 2003. december 16-i határozat már megfogalmazza a Holland Királyságra rótt kötelezettségeket arra az esetre, ha a megmentési támogatást nem alakítják szerkezetátalakítási támogatássá, vagy ha a Bizottság nem engedélyezné a szerkezetátalakítási támogatást, hangsúlyozni kell, hogy az a pusztán tény, hogy valamely határozat felesleges, nem jár azzal a következménnyel, hogy az jogszerűtlen.
- 172 Válaszaiban az 1. és 3. felperes azzal érvel, hogy az eljárást megindító határozattal összhangban a megtámadott határozatnak a szerkezetátalakítási terv jóváhagyására irányuló kérelem vizsgálatára kellett volna korlátozódnia, és nem szabadott volna kiterjednie a megmentési támogatásra vonatkozó kötelezettségekre, amelyek már a 2003. december 16-i határozatból adódtak.
- 173 Márpedig meg kell állapítani, hogy a keresetlevelében sem az 1., sem a 3. felperes nem hivatkozott olyan jogalapra, amely azon a tényre alapult, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban a megmentési támogatásról döntve nem vette figyelembe az eljárást megindító határozat korlátait. Meg kell tehát jegyezni, hogy a megtámadott határozatot azzal az indokkal vitatva, hogy a Bizottság abban nem vette figyelembe az eljárást megindító határozatban megállapított vizsgálatának korlátait, az 1. és a 3. felperes válaszaikban új jogalapra hivatkoznak. Következésképpen mivel nem adtak elő azt igazoló magyarázatot, hogy arra miért késedelmesen hivatkoztak, e jogalapot mint késedelmeset az eljárási szabályzat 48. cikke 2. §-ának alkalmazásában el kell utasítani.

- 174 A 3. felperes továbbá azzal érvel, hogy a Kliq Reïntegratie nem kedvezményezettje a támogatásnak, és hogy a Holland Királyságnak nem volt követelése ezzel szemben. Ráadásul a 35,75 millió eurós kölcsön nyújtása idején az már nem volt az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett vállalkozás.
- 175 Mindenekelőtt azzal az érveléssel kapcsolatban, miszerint a Kliq Reïntegratie nem volt kedvezményezettje a támogatásnak és az államnak nem állt fenn követelése ezzel szemben, emlékeztetni kell, hogy – a közösségi jognak megfelelően – ha a Bizottság megállapítja a támogatások közös piaccal való összeegyeztethetlenségét, előírhatja valamely tagállamnak, hogy a támogatásokat visszakövetelje a kedvezményezettektől (a Bíróság C-328/99. sz. és C-399/00. sz., Olaszország és SIM 2 Multimedia kontra Bizottság egyesített ügyekben 2003. május 8-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-4035. o.] 65. pontja és C-277/00. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-3925. o.] 73. pontja), vagy más szóval azon vállalkozásoktól, amelyeknek abból ténylegesen haszna volt (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-457/00. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 2003. július 3-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-6931. o.] 55. pontját és a fent hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének 75. pontját).
- 176 A 45 millió eurós megmentési támogatást a Kliq-csoport megmentésére szánták. A 35,75 millió euró a folyamatban lévő szerződéses kötelezettségek betartásának és a Kliq Reïntegratie szociális terve költségei fedezésének az eszközét szolgálta. Ténylegesen ez utóbbi kapta meg a KG Holdingnak nyújtott megmentési célú, 35,75 millió eurós kölcsönt. A Kliq Reïntegratie 100%-ban a KG Holding leányvállalata volt. A KG Holding tehát csak közvetítő volt a támogatás nyújtását illetően, amelyben ténylegesen a Kliq Reïntegratie részesült.
- 177 A Bizottság tehát helyesen tekintethette a Kliq Reïntegratie-t a 35,75 millió euró összegű támogatás kedvezményezettjének anélkül, hogy az Elsőfokú Bíróságnak meg kellene vizsgálnia, hogy a Holland Királyság ezzel szembeni követelése fennáll-e.
- 178 A 3. felperes azon érveléssel kapcsolatban, miszerint a 35,75 millió eurós kölcsön nyújtásának időpontjában a Kliq Reïntegratie-t nem lehetett már az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett vállalkozásnak tekinteni, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a vállalkozás fogalma minden, gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási

módjától (lásd a Bíróság C-41/90. sz., Höfner és Elser ügyben 1991. április 23-án hozott ítéletének [EBHT 1991., I-1979. o.] 21. pontját és C-309/99. sz., Wouters és társai ügyben 2002. február 19-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-1577. o.] 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Az állandó ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy gazdasági tevékenységnek minősül minden olyan tevékenység, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatából áll (lásd a fent hivatkozott Wouters és társai ügyben hozott ítélet 47. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 179 A Kliq Reïntegratie fő tevékenysége szolgáltatásnyújtás a munkaközvetítés területén az álláskeresők számára, szolgáltatásnyújtás a csökkent munkaképességű személyek reintegrációjának a területén, szolgáltatásnyújtás a munkaadók érdekében szabad állások betöltésére alkalmas munkavállalók keresésének a területén és általában állasközvetítői szolgáltatásnyújtások A fenti 179. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat fényében meg kell jegyezni, hogy a Kliq Reïntegratie gazdasági tevékenységet folytatott.
- 180 A Kliq Reïntegratie által 2003. december 24-én a KG Holdinggal kötött kölcsön-szerződésen keresztül az előbbinek szánt, a Bizottság 2003. december 16-i határozatával jóváhagyott 35,75 millió eurós kölcsön nyújtásának az időpontjában a Kliq Reïntegratie még nem állt felszámolás alatt. A 3. felperes szerint 2003. október 1-jétől kezdve a Kliq piaci áron átvette a Kliq Reïntegratie szerződéseinek egy részét, új igazgatóságot neveztek ki, a költségeket csökkentették, és a Kliq Reïntegratie munkavállalóinak egy részét (500 az 1450 munkavállalóból) a Kliq alkalmazta. A 3. felperes hozzáteszi, hogy a Kliq által nem alkalmazott munkavállalók részére egy szociális tervet, és többek között egy munkavállaló-leépítési tervet hajtottak végre.
- 181 2003. október 1-jén a Kliq Reïntegratie még felelős volt a Kliq által át nem vett szerződések részéért, és 950 munkavállalóval rendelkezett. A szociális terv pénzügyi eszközei csak a kölcsön-szerződés 2003. december 24-i megkötését követően álltak rendelkezésre. Végül a Kliq Reïntegratie-vel szemben csak a szerződések egy részének Kliq általi átvétele után tizenhat hónappal, vagyis 2005. február 9-én indult felszámolási eljárás. Ezen elemek bizonyítják, hogy amikor a 35,75 millió eurós megmentési célú kölcsönt a Kliq Reïntegratie által a KG Holdinggal 2003. december 24-én kötött kölcsön-szerződésen keresztül a Kliq Reïntegratie-nak nyújtották, az még folytatott gazdasági tevékenységet, és a megmentési támogatás kedvezményezett vállalkozásának minősíthető.

182 Ebből következik, hogy az 1. és 3. felperes érvelése nem helytálló.

A felszámolás következményei az állami támogatás visszatéríttetésére nézve (a megtámadott határozat 2. és 3. cikke)

A felek érvei

183 A felperesek azzal érvelnek, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (43)–(46) preambulumbekkezdésében és 2. cikkében az EK 87. cikket és az EK 88. cikket megsértve döntött úgy, hogy a Holland Királyságnak vissza kell követelnie a KG Holdingtól és a Kliqtól a 9,25 millió eurós támogatást. A Bizottság ezenkívül tévesen döntött úgy a megtámadott határozat (47)–(50) preambulumbekkezdésében és 3. cikkében, hogy a Holland Királyságnak a 35,75 millió eurós támogatás KG Holdingtól és/vagy a Kliq Reintegratie-től való visszatéríttetése céljából nyilvántartásba kell vetetnie az ezekkel szembeni követelését a felszámolási eljárásban. A KG Holding, a Kliq Reintegratie és a Kliq felszámolása miatt a támogatási összeg visszatéríttetése lehetetlen és értelmetlen lett, mivel ezen összegnek a követelés felszámolási eljárásban történő nyilvántartásba vételén keresztüli visszatérítése nem szükséges többé és felesleges lett ahhoz, hogy a versenytorzításnak véget vessenek.

184 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely támogatás visszatéríttetését előíró határozat célja a hatékony verseny helyreállítása, vagyis azon helyzet helyreállítása, amely az összegegyeztetetlen támogatás nyújtása előtt fennállt. E célkitűzést elérik, ha a megadott jogellenes támogatást a késedelmi kamatokkal együtt visszafizeti a kedvezményezett, mivel így az a piacon elveszti azt az előnyt, amelyben a versenytársaihoz képest részesült, és ezáltal a támogatás fizetése előtti piaci helyzet helyreáll. Ha a kedvezményezett vállalkozások már nem tevékenyek az említett piacon, a támogatás összegének a felszámolási eljárás körébe tartozó vagyonból való visszatéríttetése nem szükséges.

- 185 A felperesek elismerik, hogy a fenti 175. pontban hivatkozott, Németország kontra Bizottság ügyben hozott 2004. április 29-i ítélet (85. pont) szerint a támogatást a felszámolási eljárás körébe tartozó vagyonnal szembeni követelés nyilvántartásba vételén keresztül kell visszatéríteni. Azonban ezen ítélet utal a Bíróság 52/84. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1986. január 15-én hozott ítéletére (EBHT 1986., 89. o.) és C-142/87. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1990. március 21-én hozott ítéletére (EBHT 1990., I-959. o.), amelyek olyan ügyekre vonatkoznak, amelyekben a kedvezményezett vállalkozás nem állt felszámolás alatt a vitatott határozat időpontjában, és ezért még potenciálisan tevékeny volt a piacon. Ezen ügyeket meg kell tehát különböztetni a jelen ügytől, amelyben a kedvezményezett vállalkozások felszámolás miatt már nem voltak tevékenyek a piacon.
- 186 Válaszaikban a felperesek hangsúlyozzák, hogy amennyiben valamely vállalkozás teljesen és véglegesen megszűntette a tevékenységeit, megállapították fizetéseképtelenségét, és elkezdték felszámolását, mint a KG Holding esetében is, magától értetődik, hogy a versenytársak nem lehetnek többé hátrányban. A kedvezményezett vállalkozás ugyanis eltűnt a piacról, és gazdaságilag nem létezik többé.
- 187 A felperesek utalnak az Olaszország által az Industrie Navali Meccaniche Affini SpA-nak (INMA) nyújtott állami támogatásról szóló, 2002. október 30-i bizottsági határozatra (HL 2003. L 22., 36. o.) és a Németország által a Fairchild Dornier GmbH-nak (Dornier) nyújtott szerkezetátalakítási támogatásról szóló, 2004. május 7-i bizottsági határozatra (HL L 357., 36. o.). A Bizottság ezekben úgy döntött, hogy el kell tekinteni a támogatás visszatérítésétől, mivel a kedvezményezett vállalkozás megszűntette a gazdasági tevékenységét.
- 188 A felperesek hangsúlyozzák, hogy nem kérdőjelezi meg az Elsőfokú Bíróság T-324/00. sz., CDA Datenträger Albrechts kontra Bizottság ügyben 2005. október 19-én hozott ítéletében (EBHT 2005., II-4309. o.) hivatkozott ítélkezési gyakorlatot. Ebben az ügyben még nem állapították meg a kedvezményezett vállalkozás fizetéseképtelenségét akkor, amikor a Bizottság elfogadta a határozatát. A fenti 175. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletben az érintett vállalkozás gazdasági tevékenységeit a felszámolás után a leányvállalatára ruházták át, amelyben ez előbbi 100%-os részesedéssel rendelkezett, és amely felett ellenőrzést gyakorolt.

189 A Bizottság vitatja a felperesek által előadott érveket.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

190 A felperesek lényegében a visszatéríttetés megtámadott határozat 2. cikkének (1) bekezdésében és 3. cikkében említett elrendelésének jogszerűségét vitatják a felszámolási eljárásra és a gazdasági tevékenységek megszüntetésére tekintettel.

191 Először is a felszámolási eljárással kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a KG Holding, a Kliq Reintegratie és a Kliq fizetéseképtelenségét 2005. december 8-án, 9-én, illetve 14-én állapították meg, vagyis a megtámadott határozat 2006. július 19-i elfogadását megelőzően.

192 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a támogatásokban részesült, felszámolás alatt álló vállalkozásokra vonatkozó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a korábbi helyzet visszaállítása és a jogellenes támogatásokból fakadó versenytorzulás kiküszöbölése fő szabályként elérhető az érintett támogatások visszatérítésére vonatkozó kötelezettségnek a felszámolás alatt álló vállalkozás forrásai közötti feltüntetésével, kivéve ha a támogatásokból más vállalkozások részesülnek (lásd a fenti 188. pontban hivatkozott CDA Datenträger Albrechts kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 101. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

193 Ezen ítélkezési gyakorlat szerint pusztán az a körülmény, hogy a vállalkozás felszámolás alatt áll, nem kérdőjelezi meg a támogatás visszatérítésének alapvető követelményét (lásd még ebben az értelemben a fenti 176. pontban hivatkozott Olaszország és SIM 2 Multimedia kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 53–55. pontját).

- 194 Másodszor az érintett vállalkozások gazdasági tevékenységeinek a megszüntetésével kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy az állami támogatással kapcsolatos határozat jogszerűségét a határozat meghozatalakor a Bizottság rendelkezésére álló információk alapján kell megítélni (a fenti 175. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet 39. pontja), vagyis a jelen ügyben 2006. július 19-én.
- 195 Meg kell állapítani, hogy a felperesek a közigazgatási eljárás során nem terjesztettek elő észrevételeket a Bizottsághoz. Azonban a felperesek érvelése nem lehet elfogadhatatlan csak azért, mert azt nem a közigazgatási eljárásban adták elő. Valamely személy keresetindítási joga nem korlátozható csupán azon oknál fogva, hogy a közigazgatási eljárás folyamán az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindításakor közölt és a vitatott határozatban megismételt értékeléssel kapcsolatban észrevételeket terjeszthetett volna elő, azonban ezt nem tette (az Elsőfokú Bíróság T-380/94. sz., AIUFFASS és AKT kontra Bizottság ügyben 1996. december 12-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-2169. o.] 64. pontja és T-16/96. sz., Cityflyer Express kontra Bizottság ügyben 1998. április 30-án hozott ítéletének [EBHT 1998., II-757. o.] 39. pontja).
- 196 Ami a KG Holding gazdasági tevékenységeit illeti, a megtámadott határozat (19) és (20) preambulumbekendéséből kiderül, hogy a holland hatóságok 2005 szeptemberében és 2006 februárjában két levelet címeztek a Bizottságnak, hogy tájékoztassák a KG Holdinggal szemben folyó felszámolási eljárás menetéről. A Kliqkel kapcsolatban a megtámadott határozat (20) preambulumbekendéséből kiderül, hogy a holland hatóságok 2006 januárjában levelet címeztek a Bizottságnak, hogy tájékoztassák, 2005. december 14-én megállapították a Kliq fizetéseképtelenségét, és megindították a megfelelő eljárást. Az iratokból nem tűnik ki, hogy a Bizottság a KG Holding és a Kliq gazdasági tevékenységeivel kapcsolatban azok fizetéseképtelenségének megállapítása után más információt is kapott volna. Nem lehet tehát a Bizottságnak felróni, hogy a megtámadott határozat elfogadásakor azt állapította meg, hogy a felszámolási eljárás még nem fejeződött be, és hogy az érintett vállalkozások még nem szűntek meg.
- 197 Ami a Kliq Reïntegratie gazdasági tevékenységeit illeti, a megtámadott határozat (19) és (20) preambulumbekendéséből kiderül, hogy a holland hatóságok 2005 szeptemberében és 2006 februárjában két levelet címeztek a Bizottságnak, hogy tájékoztassák a Kliq Reïntegratie-val szemben folyó felszámolási eljárás menetéről. Az iratokból nem tűnik ki, hogy a Bizottság a Kliq Reïntegratie gazdasági tevékenységeivel kapcsolatban

a fizetésképtelenségének megállapítása után más információt is kapott volna. A fenti 179–181. pontból kiderül, hogy annak ellenére, hogy a Kliq 2003. október 1-jétől átvette a Kliq Reïntegratie szerződéseinek egy részét, a 35,75 millió euróról szóló kölcsön-szerződés 2003. decemberi megkötése idején még folytatott gazdasági tevékenységet. E vállalkozással szemben csak a szerződesei egy részének Kliq általi átvétele után tizenhat hónappal, vagyis 2005. február 9-én indult felszámolási eljárás. A Bizottság tudta azt, hogy a szerkezetátalakítási terv szerint a Kliq Reïntegratie-nak meg kellett szüntetnie a tevékenységeit. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a vállalkozás tevékenységeit ténylegesen már 2006. július 19-én megszüntette.

- 198 Az iratokból nem tűnik ki, hogy a holland hatóságok által e tekintetben benyújtott információk olyan hiányosak lettek voltak, hogy a Bizottságnak kérnie kellett volna a Holland Királyságtól az érintett vállalkozások gazdasági tevékenységeire vonatkozó további információk benyújtását (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-324/90. és C-342/90. sz., Németország és Pleuger Worthington kontra Bizottság egyesített ügyekben 1994. április 13-án hozott ítéletének [EBHT 1994., I-1173. o.] 29. pontját). A Bizottság tehát helyesen állapíthatta meg, hogy pusztán az a tény, hogy megállapították az érintett vállalkozások fizetésképtelenségét, nem jelenti azt, hogy azok nem léteznek többé.
- 199 Továbbá a felperesek állításával ellentétben az iratokból nem derül ki, hogy az érintett vállalkozások a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában gazdasági tevékenységeiket teljesen és véglegesen megszüntették.
- 200 A felperesek azon érvelését illetően, miszerint a szóban forgó támogatás visszatérítése lehetetlen, emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy pusztán az a tény, hogy valamely támogatás kedvezményezett vállalkozásai felszámolás alatt állnak, nem jelenti azt, hogy a támogatás visszatérítése lehetetlenné vált, másrészt pedig arra, hogy az érintett tagállam e vállalkozások forrásaival szemben nyilvántartásba vetetheti követelését. Ezenkívül hozzá kell tenni, hogy a megtámadott intézkedés végrehajtását illető eljárási vagy egyéb esetleges nehézségek nem befolyásolják annak jogszerűségét (lásd ebben az értelemben a Bíróság fenti 185. pontban hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben 1990. március 21-én hozott ítéletének 62. és 63. pontját és C-214/07. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. november 13-án hozott ítéletének [EBHT 2008., I-8357. o.] 46. pontját). Nehéz helyzetben a Bizottságnak és a tagállamnak a tagállamok és a közösségi intézmények jóhiszemű együttműködése kölcsönös kötelezettségének a – többek között az EK 10. cikk alapját képező – szabálya értelmében, jóhiszeműen együtt kell működniük e nehézségek legyőzése céljából, a Szerződés – különösen az állami támogatásokra vonatkozó – rendelkezéseinek teljes

tiszteletben tartása mellett (lásd a Bíróság C-415/03. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítéletének [EBHT 2005., I-3875. o.] 42. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

201 A felperesek utaltak a fent hivatkozott 2002. október 30-i és 2004. május 7-i korábbi bizottsági határozatokra a megtámadott határozat jogszerűtlenségének bizonyítása céljából. E tekintetben elég megállapítani, hogy az Elsőfokú Bíróságnak az állami támogatás minden esetét külön-külön kell értékelnie. A felperesek által hivatkozott határozatok, amelyek egyedi esetekre vonatkoznak és nincsenek kapcsolatban a jelen határozattal, tehát nem relevánsak a jelen ügyben.

202 Ebből következik, hogy a felek érvelését el kell utasítani.

203 A fenti megállapítások fényében meg kell semmisíteni a megtámadott határozat 2. cikkét, és a keresetet ezt meghaladó részben el kell utasítani.

A költségekről

204 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Több pervesztes fél esetén azonban az Elsőfokú Bíróság határoz a költségek megosztásáról. Továbbá az eljárási szabályzat 87. cikkének 3. §-a alapján részleges pernyertesség esetén, illetve kivételes okból az Elsőfokú Bíróság elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását vagy azt, hogy a felek mindegyike maga viselje saját költségeit.

205 A fentiekből következik, hogy e rendelkezések igazságos értékelésének felel meg, ha az 1. és 2. felperesek, mivel részben pervesztesek lettek, viselik saját költségeiket, az 1. felperes a T-81/07. sz. ügyben és a 2. felperes a T-82/07. sz. ügyben viseli saját költségeit. A 3. felperes, mivel pervesztes lett, a T-83/07. sz. ügyben saját költségein kívül viseli a T-83/07. sz. ügyben a Bizottság költségeit. A Bizottság viseli saját költségeit a T-81/07. és a T-82/07. sz. ügyben.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Bíróság megsemmisíti a Hollandia által bejelentett, a KG Holding NV-nek nyújtandó támogatásról szóló, 2006. július 19-i 2006/939/EK bizottsági határozat 2. cikkét.**
- 2) **A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 3) **Jan Rudolf Maas mint a KG Holding NV felszámolója a T-81/07. sz. ügyben maga viseli saját költségeit.**
- 4) **Jan Rudolf Maas és Cornelis van den Bergh mint a Kliq BV felszámolói a T-82/07. sz. ügyben maguk viselik saját költségeiket.**

- 5) **Jean Leon Marcel Groenewegen mint a Kliq Reïntegratie felszámolója a T-83/07. sz. ügyben felmerült saját költségei mellett viseli a Bizottság T-83/07. sz. ügyben felmerült költségeit.**

- 6) **A Bizottság a T-81/07. és a T-82/07. sz. ügyekben maga viseli saját költségeit.**

Papasavvas

Wahl

Dittrich

Kihirdetve Luxembourgban, a 2009. július 1-jei nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei	II - 2417
1. Általános háttér	II - 2417
2. Közigazgatási eljárás	II - 2420
3. A megtámadott határozat	II - 2421
Az eljárás és a felek kérelmei	II - 2426
A jogkérdésről	II - 2428
1. Előzetes észrevételek	II - 2429
2. A Holland Királyság által a KG Holdingnak nyújtott 17 millió eurós hitelre tekintettel a T-81/07. és T-83/07. sz. ügyekben a keresetek elfogadhatóságáról	II - 2430
A felek érvei	II - 2430
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2432
3. Az ügy érdeméről	II - 2433
A 45 millió euró összegű bejelentett szerkezetátalakítási támogatás közös piaccal való összeegyeztethetlenségéről (a megtámadott határozat 1. cikke)	II - 2434
A felek érvei	II - 2434
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2436
A 9,25 millió euró összegű megmentési célú kölcsönnek, valamint az e kölcsön után annak visszafizetéséig esedékes kamatoknak a KG Holdingtól és a Kliqtől való visszatéríttetéséről (a megtámadott határozat 2. cikke)	II - 2441
A felek érvei	II - 2441
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2449
A Holland Királyság mint hitelező KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reintegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelésének a felszámolási eljárásban a felszámolónál történő nyilvántartásba vétele (a megtámadott határozat 3. cikke)	II - 2455
II - 2474	

KG HOLDING ÉS TÁRSAI KONTRA BIZOTTSÁG

A megtámadott határozat indokolásáról	II - 2456
– A felek érvei	II - 2456
– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2457
Az állam KG Holdinggal és/vagy a Kliq Reintegratie-val szembeni, 35,75 millió euró összegű követelése felszámolási eljárásban történő nyilvántartásba vételének kötelezettsége	II - 2459
– A felek érvei	II - 2459
– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2462
A felszámolás következményei az állami támogatás visszatéríttetésére nézve (a megtámadott határozat 2. és 3. cikke)	II - 2466
A felek érvei	II - 2466
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2468
A költségekről	II - 2471